Այսօրուան Ֆրդ էջով կարդալ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Վազգէն Սարգսեանի մամլոյ ասուլիսին մասին յօդուած մը, որուն մէջ պիտի գրած են ասուլիսի գլխաւոր բաժիններէն:

Մամլոյ ասուլիսին լուրը հաղորդած էինք Շաբաթ, 24 Յունուարի թիւով:

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سيّاسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا دروپشيان

1500 Լ.Ո. 71ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 269 (19838) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1998 10 ԷՋ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ Ռ. ՀԱՐՒՐԻ ԵՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԱԴՐՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

Խորհրդարանը երէկ երեկոյեան գումարեց 1998ի պետական պիւտճէի ևախագիծի քննարկման ութերորդ նիստը, որ յատկացուեցաւ նախարարներու պատասխաններուն: Այսօր, խորհրդարանը պիտի սկսի նախագիծի կէտ առ կէտ քննարկումին ու քուէարկութեան:

Երէկուան նիստին խօսք առնող նախարարներուն շարքին էր քարիւղի նախարար ընկ. Շաւէտ Պարսումեան, որուն խօսքը երկու անգամ ընդմիջուեցաւ երեսփոխաններ Նալբա Մուսաւատի եւ Պուլբուռ Հարոպի կողմէ:

Յամենայնդէպս միւս նախարարներուն խօսքերուն պէս, ինչպէս չրեխտրական հարցերու նախարար Էլի Հըպէյթաչի, ընդմիջուեցան, որովհետեւ երեսփոխաններ կ'ուզէին նախաճաշել:

Նիստի աւարտին խօսք առաւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի: Ան ամբողջ ժամ մը պաշտպանեց 1998ի պե-

2

ՊԱՍՄԷԼ ԱՍԱՏԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՅԵՌԱՆԱՐԿՆԵՐ

ՊԷՏՔ Է ՀԵՏԵԻԼ ՍՈՒՐԻՈՅ ՕՐԻՆԱԿԻՆ՝ ՄԻՆՉԵՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒՄ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԸՆԿ. Յ. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ

Պասկ Ասատի մահուան Դ. տարելիցին առիթով, Պասկ կուսակցութեան կազմակերպութեամբ, Մրրուժի մէջ երէկ կատարուեցաւ հանդիսութիւն մը, որուն ներկայ գտնուեցան փոխ վարչապետ Միշէլ Մրր, պետական նախարար Ղազի Սկյֆէտտին, երեսփոխաններ Հապիպ Հաբիմ եւ Անթուան Հատտատ, ինչպէս նաեւ բանակի հրամանատարութեան ու կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներ:

Իր խօսքին մէջ Հ. Յ. Դաշնակցութեան Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէի քաղաքական հարցերու պատասխանատու րնկ. Յակոբ Բագրատունի նկատել տուաւ, որ «Թուրք - իսրայէլեան գինակցութիւնն ու ռազմական փորձերը, Սուրիան ջուրէ զրկելու փորձերը եւ քիւրտերը Հարուածելու պատրուակով հիւսիսային Իրաք ներխուժումը տրամաբանական շարունակութիւնն են համիտեան օրերուն սկսած թուրք - իսրայէլեան դաշինքին»: Ընկ. Յակոբ Բագրատունի նշեց, որ Նեթանիահու, արաբներն ու յատկապէս Սուրիան ծունկի բերելու համար, հիմնական դաշնակից կը նկատէ Թուրքիոյ գինուորականները:

2

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻՆ ՆԵՐՍԻՆ

ԹՈՒՐՔԵՒՈՒՔՐԱՆԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՍԵՐՏԱՑՈՒՄ

Թուրքիոյ եւ Ուքրանիոյ միջեւ երկկողմանի յարաբերութեանց մշակումին կարելիութիւնները կը թուրին անսահման ըլլալ, հակառակ երկու երկիրներուն միջեւ անցեալ չարաթ ծայր տուած բանավէճին՝ ձկնորսութեան կապուած իրաւասութիւններու մասին:

Երկու երկիրներուն դիւանագէտները բազմաթիւ մարզերու մէջ գործակցութեան ապագան փայլուն կը տեսնեն:

Անցեալ չարաթ ուքրանացի պաշտօնատարներ յայտարարած էին, թէ թրքական 17 ձկնորսանաւերու արգիլած են ապօրինի կերպով ձկնորսութիւն ընել Սեւ Մովուն մէջ Ուքրանիոյ պատկանող 200 քիլոմեթրի վրայ տարածուող ծովային տնտեսական գօտիի մը մէջ:

2

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ (PLAN MedNet) ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Յարմարագոյն գիներ
- Լաւագոյն պայմաններ
- Վճարման դիւրութիւններ

EXPRESS INSURANCE COMPANY
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ PLAN MedNetի ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ 01-250999 թիւին, Ext. 104:
Տորա, Սանթըր Տտրեան, 2րդ յարկ

ԵՐԵՒՄԱՆԻ ԹԵԼԱՎԱԳՐԱՆԱՒՈՎ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ ԿԸ ՔՈՂԱՁԵՐԾԷ ԹՐՔԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՅՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԱՊՕՐԻՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թուրքիոյ վարչապետ Մեսուտ Եըլմազ անցեալ չարաթավերջին ի վերջոյ հրապարակած է Սուսուրլուքի պկպին մասին պատրաստուած տեղեկագիրին կարեւոր մանրամասնութիւնները, որոնք յոյս կը սփռեն ապահովութեան մարզի պաշտօնատարներուն, մաֆիային, աջակողմեան ահաբեկիչներու, թմրեցուցիչի մաքսանենգներու եւ ապօրինի գրամ լուացողներու միջեւ յարաբերութիւններուն վրայ:

Տեղեկագիրը պատրաստած է վարչապետութեան Քննութեանց Գրասենեակի նախագահ Քիւթիւ Սաւաշի կողմէ՝ Եըլմազի թելադրանքներով: Պետութեան եւ մաֆիային միջեւ կապերը յայտնաբերուած կին, արեւմտեան Անատոլուի Սուսուրլուք քաղաքին մէջ 1996ի վերջերուն տեղի ունեցած մահացու արկածէ մը ետք: Արկածահար ինքնաշարժին մէջ կը գտնուէին քաղաքական անձնաւորութիւն մը, բարձրաստիճան ոստիկանապետ մը եւ աջակողմեան ահաբեկիչ մը:

Տեղեկագիրը կնճռած է Թուրքիան, որովհետեւ անիկա իր յայտերեսած է պետութեան վարչամեքենային ներս թափանցած կառոյցներու համակերտութիւնը: Տեղեկագիրը կը քննադատէ պետութիւնը, որովհետեւ անիկա իր հիմնարկութիւնները հակակշիռի տակ առնող անհրաժեշտ քայլերուն չէ դիմած:

Տեղեկագիրը կը չեշտէ, որ պետութեան «բոլոր կառոյցները» տեղեակ եղած են ապօրինի գործունէութենէն:

Անիկա պետութիւնը կ'ամբաստանէ լուսթիւն պահելու յանցանքով, ինչ կը վերաբերի ապօրինի խմբակներու թափանցումներուն: Ամէնէն աւելի կ'ամբաստանուի Ագգայի Գաղտնի Սպասարկութեանց կազմակերպութիւնը եւ Ապահովութեան Գրասենեակը, որոնց համաձայն աւելի քան 150 հազար ոստիկաններ կը գործեն:

Տեղեկագիրը կը գտնէ, որ ապօրինի խմբակները կրնան հակակշիռ դուրս գալ, եթէ պետութիւնը ընդհանուր բարեկարգումներու չձեռնարկէ: Անիկա պետական ձեռնարկութիւնները կ'ամբաստանէ իրենց պարտականութիւնները անհրաժեշտ ձեւով կատարած չըլլալու յանցանքով: Պաշտօնատարները անկարող եղած են ապօրինի գործունէութիւններուն կարգադրել, հետեւաբար փոխարէնը անոնք գօրավիգ կանգնած են անոնց: «Այս պկպերը պատնի մնացած են մինչեւ Սուսուրլուքի արկածը», կ'ըսէ տեղեկագիրը:

ՕՃԱԼԱՆԸ Ա.ՀԱԲԵԿԵԼՈՒ ՇՐԱԳԻՐՆԵՐ

Ապահովութեան Գրասենեակը, Մեհմէտ Ագարի ոլխաւորութեամբ, օրուան վարչապետ Թանսու Չիլլերի օրով արտակարգ իրաւասութիւններ ձեռք ձգած է: Ոստիկանութեան այդ կազմակերպութիւնը

ՀԱՍԱՆ Բ. ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՐԱՖԱԹԸ

ՌԱՊԱԹ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ) - Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ Շաբաթ օր մրոք ժամանեց՝ տեսակցութիւն ունենալու համար Հասան Բ. թագաւորին հետ:

Մարոքցի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը յայտնեց, որ երկու ղեկավարները աւելի քան մէկ ժամ տեւող տեսակցութիւն մը ունեցած են: Արաֆաթ Հասան Բ.ի կեցուցած է Ուաշինկթրն այցելութեան եւ նախագահ Պիլ Քլինթընի հետ ունեցած հանդիպումներուն մասին: Պաշտօնատարը աւելցուց, որ հանդիպումին ընթացքին Արաֆաթ եւ Մարոքի թագաւորը քննարկած են Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացն ու ատոր առնչակից հարցեր:

Խօսելով Ուաշինկթրնի բանակցութիւններուն մասին՝ Արաֆաթ հաստատեց, որ ատոնք որեւէ յուձում չեն բերած խաղաղութեան սառած գործընթացին, որովհետեւ Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի կեցուածքը անփոփոխ մնացած է:

Հաղորդուեցաւ, որ ե Արաֆաթ այսօր պիտի տեսակցի Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէրի հետ:

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ

Հարիւրաւոր պաղեստինցիներ Շաբաթ օր բողոքի ցոյց մը կազմակերպեցին կապայի մէջ: Ցոյցը ուղղուած էր Իսրայէլի եւ Միացեալ Նահանգներուն դէմ, յայտնեցին ականատեսներ:

Ցոյցին ընթացքին, ցուցարարները «Մահ Իսրայէլի եւ Ամերիկայի» կը բացագանչէին: Ապա անոնք այրեցին դիշեալ երկու երկիրներուն դրօշակները:

•ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ Համաս չարժումի հիմնադիրը չէխ Ահմէտ Եասին կոչ ուղղեց Արաֆաթի, որ վերջ տայ իսլամականներուն դէմ ձեռնարկած իր արշաւին:

ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԽԱՐԻՒԽ ՄԸ

ԽԱՐԻՒԽԸ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԻ, ԵՐԲ ԹՐՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐ ՅԱՐՁԱԿԻՆ

ԿԸՍԷ Ի. ՔԱՍՈՒԼԻՏԷՍ

ՆԻԿՈՍԻԱ, 25 (ՌՈՅԹԵՐԶ).- Կիպրոս Կիրակի օր դիտել տուաւ, որ կղզիին վրայ կառուցուած վինուրական խարիսխը պիտի գործածուի այն պահուն, երբ Թուրքիա յարձակումի մը ձեռնարկէ կղզիին դէմ:

Կիպրոսի արտաքին գործոց նախարար Իոաննիս Քասուլիտէս ըսաւ, որ Թուրքիա ապատ է եւ կրնայ Մակի Ապահովութեան Խորհուրդին բողոք ներկայացնել: Ան աւելցուց սակայն, որ Թուրքիա յստակօրէն պէտք է բացատրէ, թէ ինչու ցարդ կ'անտեսէ Ապահովութեան Խորհուրդի այն բանաձեւերը, որոնք Կիպրոսի առնչուած են: Քասուլիտէս ըսաւ նաեւ, որ վինուրական խարիսխը կառուցուեցաւ, որովհետեւ թրքական ուժերը Կիպրոսի մէջ են:

Կիպրոսի իշխանութիւնները Շաբաթ օր պաշտօնապէս ստանձնեցին խարիսխը, որ պիտի օգտագործուի Յունաստանի օդուժին կողմէ: Կիպրոս - Աթէնք պաշտպանութեան միացեալ համաձայնութեան մը լոյսին տակ:

Կիպրոսի հիւսիսային շրջանի թուրք - կիպրացիներն ու Անգարա դժգոհութիւն յայտնեցին խարիսխին կառուցումին գծով: Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտարարեց, որ այս վտանգաւոր հարցը պիտի ներկայացուի Մակի ընդհանուր քարտուղարին եւ Ապահովութեան Խորհուրդի նախագահին: Նախարարութեան յայտարարութիւնը կը նշէր նաեւ, որ Անգարա պիտի շարունակէ պաշտպանել հիւսիսային Կիպրոսը եւ պէտք եղած բոլոր միջոցառումներուն պիտի դիմէ՝ դէմ դնելու համար հարաւէն եկող սպառնալիքներուն:

ՈՉ ՈՔԻ ԱՐՏՕՆԵԼԻ Է ՄԱՀԱՓՈՐՁԻ ԴԷՊՔԻՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ Ա. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

«Ես իրրեւ գինեալ ուժերու ստորադաժանումներէն մէկուն հրամանատարը, չեմ արտօներ, որ որեւէ քաղաքական կուսակցութիւն կամ որեւէ քաղաքական ուղղութիւն դէմս կատարուած մահափորձը չահագործէ», յայտարարեց Հայաստանի ներքին գործերու հրամանատար Արծրուն Մարգարեան:

Ա. Մարգարեան յայտնեց, որ հարցին պատասխանատուութեամբ միայն պիտի պարգուի, թէ մահափորձին կազմակերպիչները որոնք են:

Նախապէս գործածման գծով հարցումի մը պատասխանելով՝ Ա. Մարգարեան ըսաւ. «Այդ մասին չեմուլ կրնամ խօսինք»:

«Երեւան» տեղեկատուական կեդրոնը, որ կրնայ հաղորդակցութիւն այս իսկ պահուն, կը նշէ, որ փաստօրէն Ա. Մարգարեանի խօսքը ուղղուած է ՀՀՇի վարչութեան, որովհետեւ ՀՀՇ միակ կուսակցութիւնն է, որ իր յայտարարութեամբ փորձեց այս դէպքը չահագործել քաղաքական նպատակներու համար:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՄԷԿ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԸ՝ ՀՐԿԻԶՈՒԱԾ

Յունաստանի մէջ Հայաստանի դեսպանատան հրապարակած մէկ հաղորդագրութիւնը կը յայտնէ, որ 23 Յունուարի առաւօտեան կանուխ ժամերուն անծանօթներ հրկիզած են դեսպանատան ինքնաշարժներէն մէկը:

Ըստ ոստիկանութեան աղբիւրներուն, արարքը ուղղուած չէ դեսպանատան դէմ: «Խղճի հրդեհողներ» անունով անծանօթ խմբակ մը ստանձնած է անոր պատասխանատուութիւնը: Նոյն օրը տարբեր շրջաններու մէջ եւս այլ ինքնաշարժներ հրկիզուած են:

ԱԼԻԵԻ ԹՈՔԻՈ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

Ակրպկյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի փետրուարին տալիք Թոքիօ այցելութիւնը կրնայ ճափոնական 4 ընկերութիւններու բանալի համաձայնութիւն մը ապահովել կասպեան ծովու քարիւղի պահեստներէն օգտուելու համար:

Ճափոնի արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտնեց, որ Ալիեւ Փետրուար 24ին 2 օր Թոքիօ պիտի այցելէ: Անցեալ տարի անոր Մ. Նահանգներ այցելութիւնը Ակրպկյճանի 10 միլիառ տոլար արժողութեամբ քարիւղի նոր համաձայնագիրներ ապահոված կր:

Մինչ այդ, Ակրպկյճանի վարչապետ Արթուր Ռասիզատէի գլխաւորութեամբ, բարձրաստիճան պատուիրակութիւն մը յաւաջիկայ չարաթ Թոքիօ պիտի մեկնի:

Անցեալ Մարտին, ճափոնական քարիւղի ընկերութեանց մէկ համախմբումը համաձայնութիւն մը կնքած էր ագերիական ՍՈՔԱՐ պետական ընկերութեան հետ, կասպից ծովու հարաւային երեք հանքերու հետագօտութեան համար:

Ալիեւ կը չեշտէ, որ Ակրպկյճանի տնտեսական ապագան 21րդ դարուն անոր քարիւղի մարգին մշակման մէջ կը կայանայ: Ակրպկյճանի եւ քարիւղի միջազգային մեծ ընկերութիւններու միջեւ արդէն իսկ կնքուած համաձայնութիւններ՝ կասպից ծովուն մէջ 9 շրջաններու մէջ քարիւղի եւ կազի պեղումին համար 30 միլիառ տոլար կ'արժեն:

(Թ. Տ. Ն.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՀԱՆԴԱԿԱԿԵՑՈՒ ՅԱՆՁԱՆԱԺՈՂՈՎ

ԹՐՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ՍՈՒՐԻԱՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԸ, ԻՐԱՆԸ ԵՏ ԻՐԱՔԸ

Թուրքիոյ բանակը անգամ մը եւս ամբաստանած է Սուրիան, Յունաստանը, Իրանը եւ Իրաքը՝ ըսելով, որ անոնք Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան զօրավիգ կը կանգնին եւ անոր վէնք եւ վինական կազմածներ կը ղրկեն:

Ըստ իշխանութիւններուն անձնաւորուած եղած Քէսկի անդամներու, կազմակերպութիւնը կազմալուծման սեմին կը գտնուի՝ ապահովութեան ուժերու նորագոյն գործողութիւններուն լոյսին տակ:

Սիաբեկիչներէն մէկը, որ վերջերս անձնաւորուած եղած է, յայտնած է, թէ հիւսիսային Իրաքի մէջ կան եւրոպացի քաղաքացիներ, ներառեալ գերմանացի բժիշկներ:

Մինչ այդ ընդհանուր հրամանատարութեան բանբերը՝ գնդապետ Վիւսնիւ Տաղ յայտնած է, թէ հակառակ Թուրքիոյ հարաւ-արեւելեան շրջաններուն մէջ թրքական ուժերուն յաջողութիւններուն, «եթէ ահաբեկչութեան առաջնորդող պայմանները չջնջուին, անիկա պիտի շարունակուի՝ որովհետեւ անոր նպաստող յարմար մթնոլորտը պիտի մնայ»:

(Թ. Տ. Ն.)

ՎԱՐՉԱՊԵՏ Ռ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ...

տական պիւտճէին ներկայացնելով թիւեր. բացատրելով որոշ կէտեր:

Վարչապետին խօսքերէն ետք, երեսփոխաններ Նաժան Ոսկանեան, Նեմրոտ Լանուտ, Հիւսէյն Հիւսէյնի, Պուրհան Հարոյ եւ Զաւէր Խաթիսի նշումներ կատարեցին Ռ. Հարությունեանի որոշ յայտարարութիւններու մասին: Երեսփոխան Նայիլա Մուաուատ, որ հինգ անգամ խօսք առած էր ըսելու համար, որ իրեն առիթ չի տրուիր խօսելու, բայց միշտ ալ ըսելիքը ըսած էր, անգամ մը եւս խօսք առաւ գանգատելու եւ ... ըսելիքը ըսելու համար:

Վերջին խօսք առնողը եղաւ խորհրդարանի փոխնախագահ Էլի Ֆըրզլի: Նիստը փակուեցաւ ժամը 11.25ին:

Նախարար Շ. Պարսումեան ըսաւ, որ քարիւղի նախարարութիւնը տագնապի այս օրերուն պետական գանձարկղին հասոյթներ ապահովելու նպատակով վերստանձնեց կարգ մը վառելանիւթերու ներածման իր իրաւունքը, սակայն վնասներ կրած ընկերութիւնները շղթայազերծեցին քարոզչական արշաւ մը: «Միու օյլի ներածումէն մեծ շահներ չառնինք. խնայելու համար ելեկտրականութեան ընկերութիւնին ու անոր վճարող ճարտարարուեստի մարզը, որ արդէն դժուարութիւններ կը դիմագրաւէ» ըսաւ ան, եւ ներկայացուց իր նախարարութեան գործունէութեան մանրամասն հաշուեկշիռը, որ կ'ապացուցէ թէ մազութի ներածումը պետական գանձարկղին ապահոված է մեծագումար հասոյթներ:

«Երեսփոխանները ուզեցին նաեւ գիտնալ, թէ ինչո՞ւ մենք ժողովուրդը շատոնց կը պահանջէինք, որ նախարարութիւնը վերստանձնէ այս իրաւունքը, եւ մենք ցոյց տուինք, թէ պետութիւնը կրնայ շահեր ապահովել» ըսաւ նախարար Պարսումեան՝ նկատել տալով, որ «այս գործունէութենէն տուժած երկու ընկերութիւնները դիմեցին դատարաններուն, որոնք հաստատեցին մեր գործունէութեան օրինականութիւնը»:

Նախարարը խորհրդարանին տրամադրութեան տակ դրաւ մանրագեղեներուն տեղեկագիրը մը, որուն մէջ կը հաստատուի, թէ քարիւղի մթերանոցներու ապրը մաքրուած եւ վաճառուած է: «Կարգ մը երեսփոխաններ կը պնդէին, որ վաճառուածը վառելանիւթ է»:

Նախարար Շ. Պարսումեան յիշեցուց, որ պետութիւնը քարիւղի զբաղման գործարանները ստանձնած էր անոնց պաշտօնեաներով, նախարարութեան պաշտօնին իր ստանձնումէն առաջ, եւ ինք շարունակեց ստանձնել այդ 502 պաշտօնեաներու պատասխանատուութիւնը:

«Բոլորդ կը վկայէք, որ կը պատկանիմ ժողովրդային հատուածի մը, որ մի շտ գործեց Լիբանանը վերակազմելու եւ կերտելու առանց բաժին ունենալու քաղաքականի մէջ: Ես պիտի չշեղիմ այդ ուղեգիծէն» եզրափակեց նախարարը:

ՇԱՒԲԱԹ ՍՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խորհրդարանը Շաբաթ օրաւարտեց 1998ի պետական պիւտճէի նախագիծի քննարկումը, իսկ երեկուան կառավարութեան պատասխանէն ետք, այսօր պիտի սկսի նախագիծին յօդուած առ յօդուած քննարկման ու քուեարկման համար. գումարուեցան եօթը նիստեր, որոնց ընթացքին իսօք առին 36 երեսփոխաններ: Վերջին խօսք առնողը եղաւ խորհրդարանի նախկին նախագահ Հիւսէյն Հիւսէյնի, որ գգուշացուց «պետութեան ոսկին եւ կալուածները ծախելու նախապատրաստութեան ծրագիրէ մը»: Հիւսէյնի կառավարութիւնը ամբաստանեց Սանմանագրութիւնը խախտելու յանցանքով:

Վարչապետ Ռաֆֆի Հարիրի Շաբաթ օրուան նիստին ներկայ չգտնուեցաւ, սակայն երբ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի ոտառնաց տեսածգել նիստը. Հարիրի ներկայացաւ, բայց ժողովէն հեռացաւ Հիւսէյնիի խօսք առնելէն անմիջապես առաջ:

Նիստին առաջին խօսք առնողը եղաւ երեսփոխան Միշէլ Մուսա, որ կեդրոնացաւ մարդկային իրաւանց հարցերուն վրայ: Մուսա, զգուշացնելէ ետք պիւտճեական քացի վատթարացումէն, նկատել տուաւ, որ օտարներդրողներուն գրաւիչ թուելու համար բաւարար չեն ճամբաներն ու կամուրջները, այլ նաեւ մարդկային իրաւանց յարգանքը: Երեսփոխանը քննադատեց տուրքերու ահաւորդրութիւնը:

Երեսփոխան Ձորճ Քասարճի պահանջեց լուսաբանել անցագրերու դիմումներու ուշացման հարցը: Ներքին գործոց նախարար Միշէլ Մըր բացատրեց, որ պատճառը մեծ թիւով դիմումներն էին: Քասարճի նկատել տուաւ, որ քաղաքային եւ գիւղական շրջաններու բարելաւման համար կը վճարէ թէ պետութեան, թէ տեղական ընկերութիւններուն ապահովելու համար իր կարիքները: «Նախագիծը ապօրինի է, որովհետեւ չի յարգեր պետական բոլոր ծախսերը յիշեցնող օրինական պայմանը», ըսաւ երեսփոխանը, եւ կառավարութիւնը անկարող նկատելով մերժեց իր քուէարկել նախագիծին:

Երեսփոխան Ալի Համան Խալիլ եւս կոչ ուղղեց վերատեսութեան ենթարկելու թիւ 9 ցուցակը, ինչպէս նաեւ Լիբանանեան Համալսարանի կարիքներուն անբաւարար յատկացումները: Ան պահանջեց որդեգրել պետական պաշտօնեաներու յաւելումներու ցուցակը, եւ գործադիր կանգնիլ բընաւագրաւուած շրջաններու քնակիչներուն: Իրաւագուրկ շրջաններու բարգաւաճումին համար կը վճարէ թէ պետութեան, թէ տեղական ընկերութիւններուն ապահովելու համար իր կարիքները: «Նախագիծը ապօրինի է, որովհետեւ չի յարգեր պետական բոլոր ծախսերը յիշեցնող օրինական պայմանը», ըսաւ

ԱՐՑԱԽԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՕՐԴ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ ԿԸ ՍԿՍԻ 28 ՅՈՒՆՈՒԱՐԻՆ

ԼՂՀ խորհրդարանի նախագահութեան նիստին որոշուած է ԼՂՀ Ազգային ժողովի օրդ նստաշրջանի անդրանիկ նիստը կայացնել 28 Յունուարին:

Նիստի ընթացքին նախագահութեան անդամներու քննարկումին ներկայացուած է ԼՂՀ 1998 թուականի պետական պիւտճէի մասին օրէնքի նախագիծը: Օրինագիծը քննարկուած է խորհրդարանի բոլոր մնայուն յանձնախումբերուն մէջ, ինչպէս նաեւ յանձնախումբերու միացեալ նիստին: Որոշուած է առաջարկները ներկայացնել Ազգային ժողովի քննարկումին:

Նիստին ներկայացուած է նաեւ «Ռազմական Դրութեան Երկարաձգման Մասին» ԼՂՀ նախագահի հրամանագիրը, որ ներկայիս պիտի քննարկուի Ազգային ժողովին կողմէ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ Լ. ՏԷՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցութիւնը Հայաստանի այսօրուան դժբախտութիւններու պատճառը կը նկատէ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի քաղաքականութիւնը: Վերջերս հրապարակուած յայտարարութեան մը մէջ նշուած են մասնաւորաբար արդիւնաբերութեան ու գիւղատնտեսութեան տակաւ վիճակը, անգործութիւնը եւ ապագային նկարագիրի խաթարումը: Հոն ըսուած է նաեւ, որ 1998ի տարեմուտը նշանակալի եղաւ հացի, ջուրի, էլեկտրականութեան գիներու բարձրացումով եւ այլ տուրքերու հաստատումով:

Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցութիւնը կոչ կ'ուղղէ Հայաստանի աշխատաւորութեան՝ պաշտպան կանգնելու իր իրաւունքներուն եւ ապացուցելու, որ «ժողովուրդը թոյլ չի տար լկտիորէն խաղալու իր կեանքին եւ ապագային հետ», նշուած է յայտարարութեան մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԾԻՐԷՆ ՆԵՐՍ

ԹՈՒՐՔ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԻ ԵՐԵՒԱՆ

Փետրուար 3-6 Երեւան պիտի ժամանէն թուրք-հայկական գործարարներու խորհուրդի քանի մը թուրք անդամներ, դիւանագիտութեամբ խորհուրդի թրքական բաժինի դեկավար կասն Սոյաքի:

Պոյոյ «Մարմարա» օրաթերթին համաձայն, անոնք Երեւանի մէջ պիտի չարունակեն Հայաստանի գործարարներուն հետ նախապէս հաստատուած երկխօսութիւնը:

Նոյն օրերուն Երեւան պիտի ժամանեն նաեւ սեւծովեան գործարարներու եւ միջշրջանային առեւտուրի ներկայացուցիչները:

Կը նախատեսուի, որ Ապրիլին Երեւանի մէջ տեղի ունենայ թրքական ապրանքներու ցուցահանդէս:

Optique
La Vista

MOSCHINO

ՀՐԱՅՐ ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի հրապարակ, հեռ. 03-302752 եւ 01-262071

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, **ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:**

ՄԱՀԱՋԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահագդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ կայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՍԱՆՋԱՀԱՐԵՆՔ ԾԻԾԱՂԵԼԻՆ ԱՐԺԵՒՈՐԵՆՔ ԱՐԺԱՆԻՆ

Ֆրանսական առած մը կայ, որ կ'ըսէ. «Ծիծաղելին չի սպաներ»: Այո՛, ծիծաղելի ըլլալը դէպի մահ չի տաներ ենթական, որովհետեւ մահացու հիւանդութիւն մը չի նկատուիր, ինչպէս՝ ուղեղային խանգարումի պարագային: Ախտը չի մեռնիր, բայց հոգեմտաւոր կերպով կարծես մեռած ըլլալ կը թուի:

Մեր շրջապատը վարակուած է հիւանդութեամբ մը, որ թէեւ չի սպաներ ֆիզիքապէս, բայց կը սպաննէ մարդուն արժանապատուութիւնը, հոգեկան զօրութիւնը:

Կեանքը ներդաշնակ ընթացք մը կ'ունենայ, եթէ մարդ ճանչնայ ինքզինք: Երբ ինքզինք ճանչնայ, ինքնաբերաբար ինքզինք կը բաղդատէ միւսին հետ, կը կշռէ իր ունեցածն ու չունեցածը, կը տեսնէ իրականութիւնը, կը յարգէ ուրիշին ունեցած արժանիքը եւ ամէնուն «կու տայ արժէքը իր արդար» (Հիւկօ):

Դէպի նորութիւններ, դէպի գիտութիւն բացուիլ մը կայ, անհրաժեշտութիւն մը, շատ բնական ընթացք մը: Բայց երբ սահմանազանցութիւններ ստեղծուին, չափէն դուրս ելլէ նորութեան հետամուտ մէկը, ատիկա իբրեւ հրաշալիք ընդունելի տուեալի վերածելու [illegible] կը շեղի երեւութին քա[illegible]ական սահմաններէն ու կը վերածուի ընկերութեան, մշակոյթին, արուեստին վնասող անհիմն, մակերեսային ու խաբուսիկ կապակումի:

Այս շատ պարզ ճշմարտութիւնը ըսելէ ետք հարցումներ կ'ուղղենք ատ որ անկ է. մասնաւորաբար այն դասակարգի մարդոց, որոնք ինքնակոչ արուեստագէտներ դարձած կը ջանան, կը փորձեն մոլորեցնել նորագոյն սերունդը, որ թերեւս տակաւին չէ շփուած արուեստի իրաւ աշխարհին հետ:

Իրապաշտ ըլլալու կամ մեր աւօրեայ կեանքին պատկերը ներկայացնելու փքուածութեամբ, երգիչ մը կը ներկայանայ պատկերասփիւռէն, եւ կը գովաբանէ իր նորահնար մէկ երգը, որ կը սկսի «Լալլա, եալլա» ոչ հայերէնբառերով: Անիմաստ շարադրանք մը, ոամկանալու մակարդակին հասնելու չափ, ու այս մակարդակը ներկայացնել իբրեւ «նորահնար արուեստ», սա արդէն ծիծաղելի է, որմէ չի վախնար, չեն վախնար այս կարգի «արուեստագէտները»: Անոնք կը հաւատացնեն, թէ ժողովուրդը այդ «տեսակը կը սիրէ», հին երգերը մէկը մտիկ չ'ըներ, բայց կը մոռնայ, թէ Մայաթ Նովայի արուեստը 270 տարեկան է, ու տակաւին սիրտերը կը ցնցէ: Եթէ «Լալլա, եալլա»ները, կամ հայուհիներու անուններով շարերով, նաեւ՝ ոչ հայուհիներու, երգ մը կարելի է գնահատել իբրեւ երգարուեստ, շատ կը սխալի պարոն նորարարը, պարզապէս ծիծաղելի կը դառնայ, որովհետեւ սեւ ու մութ ակնոցները արգելք կը դառնան տեսնելու, դատելու իրականութիւնները, ճշմարտութիւնները:

* * *

Արժեւորումները ըստ կամս կատարելու սա ունայնամտութիւնը մինչեւ ո՞ւր պիտի հասնի, կամ՝ հասցնեն մեր ունայնամիտները, չենք գիտեր:

Նորութիւններ, նորարարութիւն մաս կը կազմեն մեր կեանքին բնական ընթացքին, սիրով կ'ընդունինք բոլորս ալ, բայց պայմանաւ որ արուեստի որակը, մակարդակը իր տեղը ունենայ ներկայացուած որեւէ ստեղծագործութեան, կատարումներու մէջ: Խենթ ու խելառ կանչերով, պոռչտուքներով, անհատական «թամ թամ» արտայայտութիւններով չենք կրնար արուեստ իրագործել: Այդ պիտի նշանակէր փոշի փչել աչքերու մէջ, անգէտները խաբել, նոյն ատեն ինքզինք խաբելով:

Չգաստանանք. արժէքները կշռենք իրենց ճիշդ չափու չափանիշով: Ինքնակոչ «արուեստագէտները» ճամբենք հոն, ուրկէ որ եկած են, ու միայն հոն ծախեն իրենց «նորահնար ապրանքները»:

Հայոյն արուեստը կը փառաւորուի միայն իրաւ արուեստագէտներով եւ ոչ միմոսներով...

* * *

Մեր ակնարկին վերջին մասով կ'ուզենք արտայայտել մեր սրտին ցաւը բոլոր անոնց, որոնք կը քաջալերեն անարժէք «արուեստագէտները», լրատուական ծանօթացման բոլոր միջոցներով: Անարժան ինքնակոչներ ծափահարելու հրաւիրող վնասակար տարրերը առաւել փտանգաւոր են, քան իրենք, սա անգիտակից տարրերը, որոնք կը կարծեն, թէ ձայն ունին, շնորհք ունին, երգել գիտեն, երգարուեստ կը ծաղկեցնեն: Կրկնակի կերպով յանցաւոր են ամէն անոնք, որոնք պաշտօնական բեմերէն տեղ կու տան անտանելի նկատուելու սահմանուած տարրերու, որոնք ճակատագրուած պիտի ըլլային գուցէ մնալու միայն ճաշարաններու, կերուխումի սեղաններու շուրջ մարդիկը հաճոյացնելու, հարսնեւորները թէ խնճոյքներու առիթով մը համախմբուածները զուարճացնելու: Այս մթնոլորտէն դուրս եղած քաջալերանքները մեծ վնաս կը բերեն մեր դարաւոր, ոսկի մշակոյթին: Մեզի կը մնայ քաջալերել իսկական արուեստագէտները, մեր պաշտօնական բոլոր տեսակի բեմերէն, ատեաններէն: Մեր ժողովուրդը նրբամաշակ է, գիտէ արուեստ բառին իմաստը, սնած է այդ ճաշակով: Ծափահարենք մեր իրաւ, հարազատ արուեստագէտները, մեր դպրոցներու բեմերէն մինչեւ հրապարակային մեր հանդիսութիւններու ճամբով:

Այս է մեր պարտքը, պարտաւորութիւնը: Եթէ կ'ուզենք պահել մեր արուեստը, իրաքանչիւրին տանք իր արժանի տեղը, առանց ազդուելու ասկէ անկէ բերուած «արուեստական» հոսանքներէ:

ՇԱՀԱՆ ԴՈՒՍԽ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ՀԱՅԿԱՋԵԱՆ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻ ԺԷ. ՀԱՏՈՐԻ ԼՈՅՍ ԸՆԾԱՅՄԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Շորեքշաբթի, 14 Յունուար 1998ի երեկոյեան ժամը 7ին, Հայկազեան համալսարանի Մուկար շէնքի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* ԺԷ. հատորի լոյս ընծայման ընդունելութիւնը՝ հիւրասիրութիւնը գրաբեր եւ մշակութասէր մեծաթիւ բնտրանիի մը ներկայութեան:

Ջեռնարկին բացումը կատարելով՝ պրն. Անդրանիկ Տագեսեան թուեց վերջին մէկուկէս տարիներու հայ մշակոյթի ասպարէզին մեկնած հայ մտաւորականներու եւ հրատարակութեանց ներկաները յարգելու անոնց յիշատակը:

Ապա համալսարանի տնօրէն վեր. դոկտ. Ժան Խանճեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն:

Խօսք առաւ *հանդէսի* պատասխանատու խմբագիր հայր Անդրանիկ վրդ. Կռանեան, որ գնահատեց աշխատանքը եւ նշեց, թէ *հանդէսը* փիտուած հրատարակութիւն մը դարձած է մասնագիտացած գրադարաններուն կողմէ:

Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան մատենադարանի աւագ գիտաշխատող դոկտ. Անդրանիկ Զէյթունցեան իր գնահատանքի խօսքին մէջ ոգեկոչեց հանդէսի հիմնադիր Գարեգին Ա. Կաթողիկոս Յովսէփեանի յիշատակը, որ հոգածութեամբ մը ստեղծեց այս հանդէսը, որ ներկայիս կը հանդիսանայ հայագիտական ամէնէն կարեւոր պարբերականը:

Խօսք առաւ նաեւ հիւրաբար Լիբանանի գրաճուող հայրենի բանաստեղծ Գեորգ Էմին: 580 էջ հաշուող *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* այս ԺԷ. հատորը կ'ընդգրկէ պատմաբանասիրական եւ լեզուաբանական բնոյթի 23 հայագիտական ուսումնասիրութիւն-յօդուած եւ 3 գրախօսական:

Հատորը տրամադրելի է հայ վարժարաններուն, գրադարաններուն եւ ազգային հաստատութիւններուն:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ

Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա. Եգիպտոս կատարած իր այցելութեան ընթացքին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ բակին մէջ բացումը կատարեց Ս. Էջմիածինէն բերուած խաչքարին:

Վեհափառը «Ս. Սահակ, Ս. Մեսրոպ» շքանշանով պարգեւատրեց Երուանդ Թոմայեանը, որ իր գործօնեայ դերը ունեցած է եգիպտահայութեան պանդոկամաշխատանքներուն մէջ:

Գարեգին Ա. հանդիպում ունեցաւ նաեւ «Ալբեւ», «Յուսաբեր», «Զահակիր», «Տեղեկատու» թերթերու լրագրողներուն հետ:

Թեմական ժողովի մը ընթացքին ան Ս. Էջմիածինի եւ Հայաստանի միւս թեմերուն մէջ կատարուած եւ կատարուելիք աշխատանքներուն մասին տեղեկութիւններ տուաւ:

Ան հանդիպում ունեցաւ նաեւ Նուպարեան եւ Գալուստեան վարժարաններու տնօրէններուն, ուսուցիչներուն, աշակերտներուն եւ «Ալթեմիկ» հանգոստեան տան բնակիչներուն հետ:

ՌՈՒՍԻԱ Չ'ՈՒԶԵՐ ԿՈՎԿԱՍԻ ԱԶԳԵՑՈՒԹԵԱՆ ԳՕՏԻՆԵՐԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԵՏ ԲԱԺՆԵԼ

Մոսկուայի մէջ կայացած մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Եւգէնի Փրիմաքով յայտարարեց, թէ Ռուսիա Կովկասը ագդեցութեան գօտիներու պիտի չբաժնէ Թուրքիոյ հետ:

Պատասխանելով «Նովոսթի» գործակալութեան թղթակիցին հարցումին՝ Փրիմաքով նշեց, թէ «պատմական ենթահողը նոյնպէս կ'ամրապնդէ Թուրքիոյ հետ Կովկասը ագդեցութեան գօտիներու չբաժնելու մեր փափաքը»:

Փրիմաքովի համաձայն, Կովկասի պետութիւնները իրենք պիտի ճշդեն իրենց յարաբերութիւնները Թուրքիոյ եւ միւս պետութիւններուն հետ: «Այդ մէկը իրենց գործն է: Սակայն Ռուսիա Թուրքիոյ հետ որեւէ բաժանումի պիտի չմասնակցի: Այս մէկը կրնամ ըսել բաւական կտրուկ ձեւով», աւելցուց Փրիմաքով:

ԼՈՒՐԵՐ ՊԵԼԿՐԱՏԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԷՆ

Ըստ «Հայրենիք» շաբաթաթերթին հաղորդած տեղեկութիւններուն, Պելկրատի մէջ ներկայիս կը բնակին 200 հայեր, որոնցմէ չատերը հոն հաստատուած հայերու երկրորդ եւ երրորդ սերունդն են:

1988ի երկրաշարժէն ետք Հայաստան եկած սերպ փրոկարար խնամիներու անդամներուն հետ ամուսնացած են մեծ թիւով հայ աղջիկներ: Արդէն իսկ Պելկրատի մէջ բնտրուած է հայ համայնքի առաջին վարչութիւնը: Սկրսած է գործել միւռեայ հայկական վարժարան, ուր հայերէն կը սորվին պատանիներ ու չափահասներ:

Կը նախատեսուի, որ Վիեննայի առաջնորդարան, Գարեգին Ա. ի կարգադրութեամբ, հոգայ սերպահայերու եկեղեցական կարիքներ եւ տօներու առիթով ապահովէ հոգեւորականներով:

Պելկրատի մէջ երկար ժամանակ ապրած է նաեւ Սողոմոն Թեհլիրեան:

«ԴԻԶԱԿ» ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵՆԷՆ

Արցախի «Դիզակ» բարեգործական ընկերութիւնը իր նիւթական օժանդակութիւնը պիտի բերէ Հայրութիւնի շրջանի ապատպրման համար գոհուած ապատամարտիկներու յուշարձանին կառուցման:

«Դիզակ»ի նախագահ Խտուարտ Բարայեան յայտնած է, որ ընկերութեան կողմէ հաւաքուած գումարը պիտի օգտագործուի ոչ միայն յուշարձանի շինարարութեան համար, այլ անոր մէկ մասը պիտի բաշխուի գոհուած ապատամարտիկներու ընտանիքներուն, պարարտեան պատերազմի հաշմանդամներուն եւ Արցախի կարիքաւոր ընտանիքներուն: Պիտի հրատարակուի նաեւ յուշագիրք մը՝ նուիրուած Արցախի պատերազմին գոհուած հայորդիներուն:

Յայս կը յայտնուի, որ «Դիզակ» ընկերութեան կոչին ընդառաջեն այլ ընկերութիւններ եւս:

1998 *ԹՈՒԱԿԱՆԸ՝ «ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻ»*

Արցախի ազատագրական պայքարի տասնամեակին առիթով Լեռնային Ղարաբաղի մէջ տեղի ունենալիք տօնակատարութիւններու ծիրէն ներս կը նախատեսուի նաեւ կայացնել հանդիպումներ եւ կրօն ներ: Լ.ՂՀ Ազգային ժողովին պիտի առաջարկուի կազմակերպել խորհրդաժողով մը, որուն ընթացքին 1998 թուականը պիտի հռչակուի Լ.ՂՀի մէջ «Ազատութեան Տարի»:

Կը նախատեսուի Ստեփանակերտ քաղաքի փողոցներէն մէկը վերանուանել «Փետրուար 20»ի փողոց, պատրաստել «Հայ ժողովուրդի Զարթօնքի Օր» յուշամետալներ, հրատարակել «Արցախեան Շարժման Տարեգրութիւնը» պատկերագիրքը: Պիտի կազմակերպուին այցելութիւններ ազատագրական պայքարի բնութագրին գոհուած ազատամարտիկներու ընտանիքներուն, ինչպէս նաեւ տեղի պիտի ունենան ցուցահանդէսներ, հանրահաւաքներ եւ հրապարակումներ:

ԵՍ ՄԻ ՁԱՐԿՆ ԵՄ՝ ՔՈ ԿԱՄՈՒԲ

ՔԱՐԻՆՏԱԿԻ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

(26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1992 - 26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1998)

ՔԱՐԻՆՏԱԿԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Շուշիի շրջանի մի քանի տասնեակ հայկական գիւղերից Արցախեան պատերազմի նախօրէին մնացել էին մի քանի գիւղակներ Ներդաձորում եւ Քարինտակը: Քարինտակը Շուշիի արեւմտեան քերծի տակն է: Վերծի գլխից պարսատիկներով կարելի է խփել գիւղին, այնքան մօտ է այն Շուշիին եւ այնքան տիրական է Շուշին Քարինտակի համեմատ: Թւում է, թէ կարող ես վիմաժայռի մի հատուածը պայթեցնել՝ Քարինտակը քարի տակովն անել: Այդ ամէնը միայն թւում է, որովհետեւ թուրքը ոչ միայն ժայռեր գլորեց գիւղի վրայ, այլեւ ժամանակակից զէնքի բոլոր տեսակները կիրառեց եւ իր հետեւակի գումարտակներով շրջապատման մէջ առաւ այս բնակավայրը, տարիներով ճանապարհները փակեց դէպի Ստեփանակերտ եւ այս ամէնը ապարդիւն:

Քարինտակը Շուշիի բարձունքներէն դիտուած

Այդ օրուայ յարձակման ժամանակ գիւղի 5 պաշտպանական կէտերից իւրաքանչիւրի մէջ կային 20-25 մարդ: Առաւօտեան քարինտակցիները գիւղը շրջապատուած տեսան: Երեք գումարտակ էր ներուած գիւղի վրայ, Վրդղյեսոյբերեցին: Գիւղի պաշտպանները 92 հոգի էին: Հրամանատարը ազատագրական պայքարի նուիրեալ Վաղարշակ Առուշանեանն էր, տեղակալը՝ Արթուր Առաքելեանը: Ով կարողացաւ հասաւ պահակակէտերը: Թուրքերը ոմբակոծում էին հրաւօրեներով, գնդակոծում էին: Ամէն ինչ կարծես խառնուել էր իրար: Հրամանատարը կապում է շրջակայ հայոց բնակավայրերի՝ Շոշի, Քարաշէնի, Սղնախի հետ: Օգնութիւնը բառականին ուշանում է: Չինամթերքը սպառուած է: Վաղարշակը ստիպուած իջնում է գնում եւ չհասած 100 մետրի ինքն էլ սպանւում: Ստեփանակերտից եկող շրջանցիկ ճանապարհի վրայ թուրքերին յաջողւում է խփել մեր մեքենաներից մէկը եւ 3 հոգի զոհւում են: Ի վերջոյ, հասնում է Լեկոր Աշոտի վաշտը: Այդ ընթացքում երեխաներին եւ կանանց ուղարկում են դէպի Ասետարանոց գիւղը: Բարեբախտաբար, այդ պահին թանձր մառախուղ է պատում եւ դուրս եկողները մեկնում են աննկատ: Մերոնք յանձնում են առաջին պահակակէտը: Երկրորդ պահադիրքի վրայ զոհւում է Ասուշաեան Յարութիւնեանը: Թուրքերը 3րդ պահադիրքի մօտ իրենք են ընկնում ծուղակը եւ 11 հոգի սպանւում են: Լճեղորում, այդ պահադիրքը թուրքերը առանձին են շրջափակում, բայց յաջողութիւն չեն ունենում: 3րդ պահադիրքի վրայ այլեւս յարձակում չի լինում եւ իրենք են այս անգամ գնում օգնութեան 2 պահակէտին:

Կռիւը վերջանում է հայերի յաղթանակով: Սակայն ընդհանուր տրամադրութիւնը ընկնում է՝ կորուստները մեծ էին, իսկ երեքը՝ Վաղարշակ Առուշանեան, Ալիոշա Վարդանեան եւ Հենրիկ Ամիրջանեան՝ հրամանատար էին: Մեր զոհերից մի քանիսը հիւանդանոցում վախճանուեցին, մի քանիսը՝ հիւանդանոցի ճանապարհին խփուեցին տանկի հարուածից: Այդ օրը գիւղի պաշտպանները օգտագործեցին 24 հազար իրենց ունեցած փամփուշտները, ինչպէս թուրքերից վերցրածները:

Քարինտակի ճակատամարտը իրալատուկ տեղ ունի Արցախեան պատերազմի պատմութեան մէջ: Այդ հերոսամարտը յիշեցնում է մեր պատմական աւանդական ճակատագիրը՝ թշնամին մեծաքանակ, իսկ հայերը փոքրաթիւ եւ աննկուն: Այդ ճակատամարտը աւարտուեց երեկոյեան, երբ հասան օգնական ուժերը: Գիւղի մօտակայքում քարինտակցիները հաշուել են թուրքերի 136 դիակ: Թէ որքան են նրանք կարողացել տեղափոխել՝ դա յայտնի չէ: Երբ թուրքերին առաջարկեցին գալ եւ հաւաքել դիակները՝ նրանք հրաժարուեցին, ասելով, թէ իրենց դիակներ պէտք չեն: Դրանք մէկ ամիս մնացին անթաղ եւ ստիպուած գիւղացիները հողին յանձնեցին: Իսկ մեր զոհերի ընդհանուր թիւը 21 էր:

ԱՇՈՏ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
«Հայոց Աշխարհ»

«Վաղինակը ոգին էր Քարինտակի պաշտպանութեան: Երկաթեայ կամք ու յամառութիւն ունէր: Անկրկնելի էր, նոյնիսկ ամենածանր պահերին անսըխալ որոշումներ ու վճիռներ էր կայացնում: Ես շատ եմ ուզում, որ մեր ժողովուրդը ճանաչի Վաղինակին: Նա արեամբ շարունակութիւնն էր Սերոբ Աղբիւրի, Գէորգ Չաուշի, Նիկոլ Դումանի: Նա վրիժառու էր ու հաւատաւոր դաշնակցական...:«Յիշում եմ, Ազգային Համագումարի ժամանակ ճանաչեցինք իրար, շատ շուտ մտերմացանք: Որոշեցինք, որ Քարինտակը նոյնպէս կը մտնի Բերդաձորի ինքնապաշտպանական խորհրդի մէջ: Վերջին հանդիպումը Ստեփանակերտի հիւանդանոցից ռուսների գերած տղաների փախուստի կազմակերպման օրն էր: Գիւղում ռուսները ինձ ձերբակալեցին, Վաղինակը եկաւ ինձ հետ մինչեւ Շուշի եւ հանգստացաւ միայն այն ժամանակ, երբ ինձ ազատ արձակեցին: Երբ ուղղաթիռ էինք բարձրանում, մօտեցաւ ու ասաց՝ «Սպասում եմ, կը գաս»: Բայց չսպասեց...: Նա կեանքը նուիրաբերեց իր սիրելի Արցախին: Վաղինակի թանկ արեան դիմաց թշնամին հատուցում չունի...: Հիմա նրա զաւակներն են զինուոր դարձել...»:

ԸՆԿ. ՎԱՂԻՆԱԿ ԱՌՈՒՇԱՆԵԱՆ

ԲԵՐԴԱՁՈՐԻ ԱՆԳԲԱՆԻԿ

ՎԱՉԳԷՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ. «ՓՈՐՁ Է ԱՐՒՈՒՄ ՍԵՊ ԽՐԵԼ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԵՐԿՈՒ ՀԱՏՈՒԱԾՆԵՐԻ ՄԻՋԵՒ»

Յունուար 23ին տեղի ունեցաւ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Վազգէն Սարգսեանի մամլոյ ասուլիսը: Իրենց խիստ շահեկան բնոյթին համար, կու տանք արտայայտութիւնները գլխաւոր մասերը:

«Քաղաքական իրավիճակը Հայաստանում լարուած է, նիմքում, բնականաբար, Արցախի հարցի կարգաւորման խնդիրն է: Ես չէի անդրադառնայ Արցախի խնդրի քաղաքական կարգաւորմանը, քանի որ համարում եմ, որ դա առաջին հերթին երկրի բարձր քաղաքական ղեկավարութեան խնդիրն է: Սակայն քանի որ խնդիրը քաղաքական դաշտից վերջին ժամանակներս տեղափոխուած է բարոյական, անձնական, ընկերային դաշտեր, ես ստիպուած եմ նաեւ պարտաւորուած եմ իմ կարծիքը յայտնել: Ի սկզբանէ ասեմ, որ հարցի համաժողովրդական քննարկմանը դէմ էի, քանզի իմ խորին համոզմամբ, հարցը նախ օրօք պէտք է քննարկուէր քաղաքական գործիչների, Հայաստանի եւ ԼՂՀ ղեկավարների շրջանակում, Հայաստանի ղեկավարութիւնը հարցը պէտք է քննարկէր իր ընդդիմութեան հետ, յետոյ, եթէ գտնէր միասնական լուծում, հարցը յանձնէր ժողովրդին: Եթէ չէր գտնուի լուծում, տարբեր տեսակէտներ, բայց արդէն ձեւակերպուած, ներկայացուէին ժողովրդի դատին, միգուցէ հանրաքուէի տարբերակով: Եւ այս ամբողջ հերթին իրականացնին, պառակտիչ հոգեվոյթին հարկ չկար մասնակից դարձնել ժողովրդին: Սակայն եթէ ժողովրդին արդէն իսկ մասնակից ենք դարձրել, նշանակում է առանց ժողովրդի կարծիքի այս հարցը լուծում չի կարող ունենալ:

Արցախի հարցը համազգային խնդիր է եւ կարկառուն անհատներին անգամ չորս, հինգ, տասմարդուն, ոչ իրաւունք, ոչ էլ, կարծում եմ, շնորհ է տրուած այս հարցը լուծելու: Այս հարցը մենք բարձրացրել ենք ազգովին եւ հարցի լուծմանը պէտք է մասնակից լինենք ազգովին: Ես քաղաքական հարցերին չեմ անդրադառնալու, անդրադառնալու եմ հարցի բարոյական երանգներին:

Առաջին հերթին ինձ խորապէս մտահոգում է հետեւեալը. տեղափոխելով հարցը ընկերային, անձնական, բարոյական դաշտ՝ ըստ էութեան սեպ է խրւում հայ ժողովրդի երկու մասերի՝ արցախահայութեան եւ հայաստանահայութեան միջեւ: Ակնարկելով ընկերային պայթիւնի մասին, պատճառաբանելով Հայաստանի տնտեսական ծանր վիճակը Ղարաբաղի հարցով՝ մենք ուղղակի մղում ենք մեր հասարակութեանը այդ կարծիքին: Պիտի ասեմ, որ Հայաստանում ընկերային պայթիւնի վիճակ չկայ, արհեստականօրէն փորձում են ստեղծել այդ վիճակը: Հայաստանը տարիներ եւ ժամանակներ ընդամէնը ինը ամիս առաջ շատ աւելի ծանր ընկերային պայթիւնի վիճակում էր, բայց այդ մասին վերջին ժամանակներս խօսող ընկերները չէին խօսում: Հայաստանում տնտեսական վիճակը վատ է ոչ թէ այն պատճառով, որ մենք ունենք Արցախի հարցը, այլ այն պատճառով, որ մենք վատ ենք աշխատում: 1995 թ.ից մեր կառավարութիւնները եղել են շատ ծանր վիճակում: Հրանդ Բագրատեանի կառավարութիւնը, յայտնի հերթին պառակտումների պատճառով, յատկապէս վերջին մէկ տարին, ուղղակի չկարողացաւ կատարել իր պարտականութիւնները. Արմէն Սարգսեանի վեցամսեայ վարչապետութեան շրջանը ձեզ ինձնից լաւ է յայտնի, ցաւօք նա հիւանդացաւ, չհաւատրեց որեւէ ծրագիր իրականացնել: Այդ ընթացքում եղան Սեպտեմբերի 25ի ողբերգութիւնները: Եւ շուրջ երկու տարի Հայաստանի կառավարութիւնը ըստ էութեան չաշխատեց: Բնականաբար, որեւէ տնտեսական առաջընթաց ակնկալել հնարաւոր չէր: Ես համոզուած եմ, որպէս կառավարութեան անդամ, որ Հայաստանը դեռ ունի զարգանալու մեծ տեղ, մեր ներուժը ամբողջապէս օգտագործուած չէ: Երբ խօսւում է տնտեսական օգուտների եւ վնասների մասին, չգիտես ինչու չի խօսւում այն մասին, որ Ղարաբաղը որպէս տարածք ինչ օգուտներ կարող է տալ Հայաստանին: Այդ մասին ոչ մի տնտեսական վերլուծութեան մէջ չի նշւում, մինչդեռ սովետական դեկավարներն անգամ, երբ մեկնաբանում էին Ղարաբաղի Ազրպէյճանի կազմում լինելու փաստը, առաջին հերթին բերում էին տնտեսական փաստարկը:

Միւս խնդիրը, որով փորձ է արւում սեպ խրել մեր ժողովրդի երկու հատուածների միջեւ, ղարաբաղցի պաշտօնեաների խնդիրն է: Աւելի յստակ՝ Սերժ Սարգսեանի եւ Ռոպերթ Քոչարեանի խնդիրը: Ես այստեղ էլ կը նշեմ, թէ ինչու եմ իմ պարտքը համարում տալ ամփոփիչ մեկնաբանութիւններ: Ես եմ եղել, որ նախ՝ 1993թ.ին, նախագահ Տեր Պետրոսեանի ցուցումով, գնացել եմ բանակցելու Սերժ Սարգսեանի հետ՝ նրա Հայաստան գալու համար, եւ 1997 թ.ին գնացել եմ Ստեփանակերտ՝ բանակցելու Ռոպերթ Քոչարեանի հետ, որպեսզի նա գայ Երեւան որպէս վարչապետ: Երկու դէպքում էլ նրանք դէմ էին, Ղարաբաղի թիմը դէմ էր, մեկնաբանում էին, թէ կը տանեք կ՚օգտագործէք, յետոյ էլ դուրս կը թողնէք: Սակայն նրանք հասուն գտնուեցին եւ եկան Հայաստան:

Սերժ Սարգսեանը 1993ին եկաւ Հայաստան, երբ Վազգէն Մանուկեանից յետոյ Հայաստանում պաշտպանութեան նախարար չէր գտնւում: Եւ Սերժ Սարգսեանի աւանդը Ղարաբաղի եւ Հայաստանի պաշտպանութեան մէջ, հերթին գործերի նախարարութեան աշխատանքների կազմակերպման մէջ անուրանալի է: Նա դարձաւ հերթին գործոց եւ Ազգային Անվտանգութեան նախարար, որովհետեւ, երբ այդ նախարարութիւնները միացուեցին, դարձեալ նախարարի պաշտօնն առաջարկուեց Սերժ Սարգսեանին, քանի որ ուրիշ մարդ չկար, եւ նա համաձայնեց: Նա իր գործը անմռունչ, պարտքի իորը գիտակցութեամբ, պատուով է կատարել:

Ռոպերթ Քոչարեանը եկաւ Հայաստան, երբ Հայաստանի տնտեսութիւնը, պիտեմ, քաղաքական կեանքը գտնւում էին կաթուածահար վիճակում: Նա համաձայնեց Հայաստան գալ, երբ երեք ամսուայ 95 տոկոսով ընտրուած նախագահ էր եւ իր դիրքը չափազանց կայուն, ամուր ու շահեկան էր: Նա եկաւ միայն մի պատճառով՝ որովհետեւ իրեն բացատրուեց նախագահ Տէր Պետրոսեանի եւ իմ կարծիքը, որ մեր պատերազմն արդէն դուրս է եկել հերոսութեան դաշտից եւ մտել տնտեսական, քաղաքական դաշտ, եւ տնտեսութիւնն է որոշելու այսուհետ մեր յաղթանակի. Ղարաբաղի հակատագիրը: Դա այն պահն էր, երբ պաշտպանութեան նախարարութիւնը նոյնիսկ վառելիքի փող չէր ստանում, վճարուած չէին նոյնիսկ բժիշկների ու ուսուցիչների աշխատավարձերը, եւ պետեհեռում փող չկար: Երբ քաղաքական վիճակն այնքան սրուած էր, որ իշխանութիւնը պահի նոր կտրուկ կործանարար շըրջադարձեր, նոր ցնցումներ էին սպասում: Եւ համարեց, որ Ռ. Քոչարեանի կերպարը եւ քաղաքական առումով, եւ տնտեսութիւնը զարգացնելու, կամք եւ աշխատութիւնակութիւն դրսեւորելու առումով լաւագոյնն է: Դա էր պատճառը, որ Ռ. Քոչարեանն եկաւ Հայաստան:

Իննի ամսուայ ընթացքում նա հրաշքներ գործել չէր կարող: Բայց իննի ամսուայ ընթացքում Ռ. Քոչարեանին յաջողուեց 12 ամսուայ պիւտճե կատարել, կայունացնել տնտեսութիւնը, վճարել բոլոր պարտքերը (աշխատավարձերի, թոշակների), ստեղծել *պլատֆորմ*, որից այն կողմ, եթէ չլինեն քաղաքական վայրիվերումներ, կառավարութիւնն ունենալու է լուրջ յաջողութիւններ: Ռ. Քոչարեանը նաւատում է դրան, նա աշխատում է օր ու գիշեր: Ես չէի կարող այս մասին չասել, քանի որ իրենք չեն կարող այսպէս իոսել: Երբ նրան մեղադրում են ինչ-որ մարդկանց պատճառով, այդ մարդկանց վերջին հաշուով կարելի է փոխել, բայց նրանց մեղքերը բարդել Քոչարեանի, Քոչարեանով՝ Ղարաբաղի վրայ, Ղարաբաղի ժողովրդին սարքել քաւութեան նոխազ, մեղմ ասած, վատ բան է: Ես դիմում եմ մեր ժողովրդի իմքնագիտակցութեանը: Ռ. Քոչարեանը, Ս. Սարգսեանը իրենց կամքով չեն եկել Հայաստան, նրանք եկել են օգնելու, որ մենք միասին նոյն գործն անենք: Մեղադրել Ռ. Քոչարեանին ստեղծագործական լինելու մէջ՝ նոյնն է, ինչ եթէ ինձ մեղադրեն դաւաչեցի լինելու մէջ կամ այն բանի մէջ, որ ես ծնուել եմ Զորեքշաբթի: Եւ չպէտք է թոյլ տալ, որ բոլոր սխալները եւ թիւրիմացութիւնները բարդեն Ղարաբաղի իմնդրի վրայ:

Ամենացաւալին վերջին իրադարձութիւններն էին, կապուած վերջին երեք դէպքերի հետ: Ես անգամ չեմ համարձակւում դրանք մանրազնին համարել, որովհետեւ մանրազնին, սպանութիւններ, ցաւօք, այս երկրում եղել են: Շատ ցաւալի են այս փաստերը, բայց գլխապատառ մեկնաբանութիւններ տալը ես չեմ համարում: Իւրաքանչիւր իրեն յարգող քաղաքական գործիչ պէտք է սպասէր, թէ ինչ արդիւնք կ՚ունենայ յետաքննութիւնը: Եթէ չի սպասում, ուրեմն ես իմքն եմ ինձ իրաւունք տալիս մի շարք բաների մասին իոսել: Եթէ իոսում ենք յնդամէնը եզրագրութիւնների մասին, ապա իմ եզրագրութիւնները շատ աւելի ծանրակշիռ են: Գնացէք եւ հարցրէք նոյն Ռուբէնին, թէ ով իր հետ իոսեց Յունուարի 12ին եւ ասաց, որ իր վրայ մանրազնին է լինելու: Ապա եթէ ուզում էք իմանալ աւելի խորը եզրագրութիւնների մասին, հարցրէք Արծրուն Մարգարեանին, թէ ով նոյն օրը կանչեց իրեն եւ ասաց, որ նախազգուշացնում են Ալիդրաինի Քոչարեանի, միւսի, ձեր մասին, ձեր հետ նոյն բանը լինելու է: Ոմ, ինչու, ինչպէս, ինչու է լինելու՝ եւ նրանք կը տան այդ անձնաւորութեան անունը: Այդ անձնաւորութիւնն, այսպէս կոչուած, այս թեւից չէ: Եւ պէտք է դեռ հշդել, թէ մեքենայի վրայ կրակուեց, թէ կրակեցին: Ղարաբաղեան համարով մեքենաներ, ղարաբաղեան անաբեկիչներ... ազնիւ չէ, անբարոյականութիւն է: Ղարաբաղի անաբեկչութիւնից այսօր պէտք չէ վախենալ, Ղարաբաղը անաբեկչութեան կարիք չունի:

Ղարաբաղից պէտք է վախենալ այն օրը, երբ 200-250 հազար մարդ անտուն, անօթեւան, վիրաւորուած, զինուած կը լցուի Երեւան, եթէ գնանք արատաճակատեանների կանխանշած ճանապարհով: Ես ուզում եմ դիմել ժողովրդի իմքնագիտակցութեանը. արհեստական էր այս ամէնը, ամենավատ բանը, որ կարելի է անել, դա փոխադարձ սիրոյ, վստահութեան կորուստն է:

Չկայ այդպիսի բան, սուտ է, կեղծիք է, մի հաւատացէք: Ինչ հանգանա՞ւ էք, թէ ինչ է լինելու, եթէ մեր ժողովուրդը հաւատայ դրան, եթէ մենք չպայքարենք այդ կեղծիքի դէմ: Ղարաբաղի ցանկացած քայլ. Ղարաբաղում ցանկացած զինուած հայաստանցի տղամարդ համարուելու է զոհ: Կասկածի որդը մեզ հերթից ուտելու է, մեզ, հնարաւոր պետութիւնն է ուտելու:

Երկրորդ վտանգը, որ ես տեսնում եմ, հետեւեալն է: Ցաւօք սրտի, աւելի ու աւելի շատ կազմակերպութիւնների, անհատների, գործիչների են փորձում հերքաշել այս վատ խաղի մէջ, առաջին հերթին ՆԳ եւ ԱԱ նախարարութեան: Թէ ով է ուզում արդէն 6 ամիս, մէկ տարի դառնալ անվտանգութեան նախարար, ձեզ քաջ յայտնի է (Կ՚ակնարկէ Ազգ. Ժողովի փոխնախագահ Արա Սահակեանի - «Ա.»), թէ ինչ հանգանա՞ւ է ուզում, նոյնպէս յայտնի է, ինչու է ուզում, կարծում եմ յայտնի է՝ 99ին ընտրութիւններ են: Եւ առանց հերթին գործերի մէջ ամենեւին էլ ոմ մարդիկ ուղղակի չեն կարող պատգամաւոր դառնալ: Ճանապարհը դուռ է. սկզբից կազմալուծել, անվստահութիւն մտցնել ՆԳ համակարգում իր նախարարի նկատմամբ, յետոյ արդէն մեղադրել, որ ոչինչ չի անում իր տեղակալին փոխելու համար: Իսկ ինչ կատարուեց, երբ Համբարձում Գալստեանին սպանեցին, իրենց լաւագոյն ընկերոջը, ինչու չպահանջուեց հրաժարականը հերթին գործերի նախարարի: Վարդգես Պետրոսեանին սպանեցին, ինչու չհամարուեց, որ Հայաստանում ընկերային պայթիւնի իրավիճակ է ստեղծուել: Հարցեր են, որոնք պարզ պատասխաններ են ակնկալում: Ցաւօք սրտի, փորձում են այս պայքարի մէջ հերքաշել նաեւ պաշտպանութեան նախարարութեանը: Մի շարք միջնորդներ հանդիպել են մի շարք հրամանատարների, ստացել են պատշաճ պատասխաններ: Յետոյ հասարակութեան մէջ տարածեցին, որ մահափորձ է կատար-

9

գրականութիւն եւ մշակոյթ

... 100ԱՄԵԱԿԷՆ ԵՏՔ

Անցնող տարին արդարօրէն յայտարարուած էր Զարենցեան տարի: Ըլլայ հայրենիքի, թէ Սփիւռքի տարածքին՝ Զարենցի ծննդեան 100ամեակը տօնուեցաւ ըստ արժանւոյն: Լիրանանի մէջ ստացաւ համալիրանանեան նշանակութիւն: Մեր մշակութային միութիւնները, համախմբուելով Հայաստանի հանրապետութեան Լիրանանի դեսպանատան շուրջ, ապացոյցը տուին միասնականութեան, կէթ՝ մշակութային կեանքի վրայ:

Սակայն հակառակ անոր, որ Զարենցը թարգմանուեցաւ եւ հրատարակուեցաւ նաեւ արաբերէն լեզուով, հանդիսութիւնները տեղի ունեցան օտար միջավայրի մէջ, ինչպէս նաեւ ճիգ չխնայուեցաւ թէ՛ կազմակերպչական եւ թէ քարոզչութեան իմաստով, Զարենցեան ձեռնարկները սպասուած արդիւնքը չտուին: Օտար հասարակութիւնը չտպաւորուեցաւ:

Զարենցի անձանօթ մրն էր լիրանանցի գրեթէ ամբողջ մտաւորականութեան համար: Եթէ կային ոմանք, որոնք լսած էին Զարենցի մասին, անոնք ալ հաղորդ չէին Զարենցեան արուեստին ու տաղանդին:

Տրուած բլլալով, որ գրող մը օտարներուն ծանօթացնելու պարագային լեզուն մեծ նշանակութիւն ունի, նախընտրելի է, որ չեզոք գրուի աւելի թարգմանական գրականութեան վրայ, քան՝ քարոզչական բնոյթ ունեցող տօնակատարութիւններուն եւ կամ «գիտաժողով»ներուն: Եթէ նկատի ունենանք, որ գիտաժողովները, մեր պարագային տեղի կ'ունենան ոչ մասնագէտներու, այլ տուեալ նիւթով հետաքրքրուողներու մասնակցութեամբ, անոնք առաւել եւս իրենց նպատակին չեն ծառայեր:

Բոլոր պարագաներուն, սակայն, կը հաւատանք, որ ազգային գեանի վրայ մշակութային քարոզչութիւնը չատ աւելի արդիւնաւէտ կ'ըլլայ, քան՝ քաղաքական եւ կամ ընկերային:

Գեղարուեստին պատճառած հոգեկան բաւարարութիւնը չատ աւելի տպաւորիչ է, քան՝ հրապարակախօսութիւնը կամ քարոզչական բնոյթ ունեցող ելոյթներն ու ձեռնարկները:

Մեր լուն խնդիրը հետեւեալն է.

Եթէ տօնուի Արշիլ Կորքի Ադոյեանին, Արամ Խաչատուրեանին, Փարաճանովին, Գառզուի եւ կամ Փոլ Կիրակոսեանի նման արուեստագէտի մը ծննդեան տարեդարձը, անկասկած որ (նոյնիսկ նուազ աշխատանքով) չատ աւելի արդիւնք կրնայինք ձեռք բերել:

Օրինակի համար, անցեալ տարի Գառզուի ծննդեան 90ամեակն էր: Գառզուն ճանչցուած է նաեւ Լիրանանի մէջ, իրրեւ աշխարհի ժամանակակից գեղանկարչութեան մեծագոյն դէմքերէն մէկը: Հակառակ անոր, որ կարգ մը թերթերու մէջ առաջարկներ եղան, որպէսզի անոր ծննդեան 90ամեակը տօնուի համապատկերային միացեալ ուժերով, ոչ մէկ մշակութային միութիւն կամ հիմնարկ փորձեց կազմակերպել նման ազգօգուտ ձեռնարկ մը:

Արդեօք մենք տակաւին գիտակից չե՞նք մշակութային մեր առաքելութեան, կամ կը թերագնահատե՞նք մշակոյթի դերը ազգային քարոզչական արշաւին մէջ:

Երբ մենք մեր սեփական մշակութային արժէքներուն տէր չենք կանգնիր, անդին մեր «հարեւանները» (թուրքերն ու ագերիները) կը սեփականացնեն գանոնք ու կը տարածեն իրրեւ իրենցը:

Պէտք է յիշօրէն մտածենք այս մասին եւ առնուազն Լիրանանի մէջ կարենանք ծրագրել եւ կազմակերպել Զարենցեան ոգիով ու համալիրանանեան տարողութեամբ ձեռնարկներ:

Օրինակի համար այս տարի Արշիլ Կորքի Ադոյեանի մահուան 50ամեակն է (իսկ վեց տարի ետք անոր ծննդեան 100ամեակը): Մենք հայերս ոչ մէկ արուեստագէտ ունինք (առանց բացառութեան), որ աշխարհի տարածքին ճանչցուած ու յարգուած բլլայ այնքան, որքան Արշիլ Կորքի Ադոյեանը: Ան մեր մշակոյթի մեծագոյն փառքն է: Այս իրողութեան տեղեակ են աւելի օտարներ, քան՝ մենք: Արշիլ Կորքի Ադոյեանը ծանօթ է նաեւ Լիրանանի մէջ՝ իրրեւ աշխարհի յաւագոյն գեղանկարիչներէն մէկը: Շատեր անոր հայ բլլալու իրողութեան տեղեակ չեն: Զայն կը ճանչնան իրրեւ ամերիկեան գեղանկարչութեան քանի մը մեծագոյն տիտաններէն մէկը: Չէ՞ կարծեր, որ անոր մահուան 50ամեակի տօնակատարութիւնը մեծ նպաստ պիտի բերէ մեր ազգային վարկին, որուն պատճառով այ, անշո՛ւշտ, մեր պատին, մանաւանդ, որ ան Եղեռնէն ճողոպրած հայ մրն է...

Առիթ մը եւս կը ներկայանայ մեզի միասնական կերպով մշակոյթի շուրջ համախմբուելու:

ՄՈՎՍԷՍ ՀԵՐԿԵԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿԻ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն 258526, 260115 եւ 583026:

Գրիգոր Զահիկեանի «Տունդարձ» պատմուածքը կը խօսի տարագիր հայու ճակատագրի եւ հայկական գաղութի մը «մնացակներ»ու մասին: Սոյն պատմուածքէն քաղուած եւ ստորեւ տրուած երկու հատուածները ուղիղ կը համեմատին սփիւռքահայու ճակատագրին եւ ապրումներուն:

ՏՈՒՆԴԱՐՁ

Ինչո՞ւ հատամարտները չեն կարողանում հանդուրժել, որ իրենք աշխատանն, որին՝ ինչ: Հիւրանոցի միջանցքում անասելի ադմուկ էր: Փոշեծծիչների ապզոն ու դռների չրխկ-ըրխկոցը չէին լսում:

Լաւ է, երան ինած էր: Նա շատ է յոգնած, իր հանից բնկած սարեր-ձորեր է չափում, իմին էլ չհանգստանալով, թէ ինչու: Հասասատ, նա չի հատասում, որ Դրէմում, որեէ տեղ հայ մնացած կը լինի...

Նայից ժամացոյցին: Թող ինի, մեղ է: Պատր կողպից, իջաւ փողոց: Պատատական բաղմոր ատասորներ դիմատորից:

Հին Դրէմի է ի՞նչ իմանար, թէ Պատր որքան հանատարն է կարել... Ի՞նչ Հին Դրէմ: Պատմոր վանից անուանով Սուրբ Խաչ էր կոչում ուղղակի բարարներր իմատար չէին հասկանում Սուլթար Էին ատում: Նիքիցուն կարի գոյլերով կանայք երեսային: Նրանից ոտից գլուխ գինեցին Պատին. յետոյ գոյլերը ցած գրին. նայեցին հանից, ակացին էջմեայ... Ի՞նչ է արդեն մոռացե՞լ են հայկական դիմացները: Փողոցից փողոց անցաս, չկո՞ր չէր կարողանում գանել Սուրբ Սարգիս. Աստատածածին, Սուրբ Օգսէն, Երիցոր Լուսաւորիչ. Սահականնս. Սուրբ Միմէոն. Սուրբ Յարութիւն. Սուրբ Գէորգ եկեղեցիներից ոչ մէկը՝ անգամ կից փոքր բաններր: Մարդկային հոսանքը տանում էր իրեն: Տարաս, տարաս, մոցրից շուկայ: Կարճատեսութեան կանայք փողոց էին անդ հասել:

Կարից բացի, շուկայում վաճառում էին լողացուղու նիւթով, չրուած արեւածագիկ, կաղամբի բրատ, փայտ. զգալիներ: Հիմա արդէն բոլորն էին առեւտուր բողոքի, Պատին, նայում: Նա չդիտե՞ ու երեսներին գոռայ, որ այս շուկան, շուկայի առաջին նիւնը գինեատներ, չորս մատաներ, երկու արնարաներ, հացի փուռ, բաղնիքն անգամ հաւիրն են հիմնադրել:

Արդէն մարդկանց հետաքրքրասէր հայեացքներից խոյս տալ, մի բանի բաժակ արեւածագիկ գինց, լցրեց պայուսակր... Քաղաքապետ Գէորգ Սերոբեանի օրօք իր հայրենակիցներր նոյնիսկ իմիացուցչական էին ձեռ բերել, ոչ մի իշխանութեան չէին ենթարկում: Ի հարկ միամիտ էին հայերր, այդպիսի բաներով էին մխիթարում իրենց ու չէին հասկանում, որ ինչ էլ անեն, միեւնոյն է, Հայաստանից դուրս Հայաստան ստեղծել նկատոր չէ: Ի՞նչ օգուտ այն բանից, որ տիկին Մոմենտոր մանանալիս հայկական դպրոցներին համակրեմ հազարոտորլի կանգից, Մարիամ Պատրիարք երեմ հազար, Գէորգ Պատրամորգեանը՝ վեց հազար: Հայոց լեզուն ուսուցիչ Պետրոս Թումանեանը՝ ազգային ժողովների ժամանակ չէր ատում. Ինչ միջոց ալ որ գործադրեմ, իմիամխարհութիւնն է, որման ալ որ աշխատիմ, չեն կարող ուծանալու առաջն առնել»:

Հին Դրէմը հասում մնաց: Պատր կանգ առաւ: Հայկական բաղաքից, գո՛նա հայկական բաղաքից ոչինչ չէր փրկուել: Ոչնչ պայուսակր շպրտել մի կողմ, խոտերի մէջ փռուել ու էլ ոչինչ, ոչ ոմի չտրտնջել, խաղաղ պրեզիդենտ Պատրեան դ'Ասկոլին ակացի տակ շդնջաց.

– Մի՛ յուսահատուիր. ձեր տանտրը Հռոմին արժանի կատոյց է...

«Ո՛վ գիտէ, որն է. ճիշդ՝ հայրենի հողի վրայ նահատակուե՞լը. թէ. օտարութեան մէջ ձուլուելը, վերանալը: Այսհիմի, ի՞նչ տարբերութիւն, երկուսն էլ մահ է»:

Մի քաքար ծերուն խոտերի մէջ բիճ բնկած կնո պզերով այծ էր արածեցնում: Հազուադար, պաշտոնի նման սուր մօրուքր, տեսքր այնպիսին էին, կարծես նա այստեղ նատած էր Մակ. Հորդայի ժամանակներից: Անցնող տարիներր պարերր նոյնիսկ չէին փոխել նրան:

– Հայրի՛կ, «Սուրբ Խաչ» ին շո՞ւ է գնում:

Ծերունին շատ տուից մէջր.

– Գնում ես, գնա՛, չար սատանայ...

Պատր զարմացաս.

– Ինչո՞ւ ես նեղանում:

– Բա ինչ անեմ. այստեղից ինչման մարդ անցնում, նանապարհն ինձ է նարցնում, որ իմ կրօնին անպատուի, մեղքի մէջ գցի:

Հարցնելու կարիք. խնդալս չկար: Սարի կատարր մի կածան էր միայն բարձրանում: Տեղ-տեղ, նենց ծառերի վրայ մնասդ. պաճուճ էին մնուսած: Պատր մի ինչ էլ բարձրացաս ու նանապարհի եզրին, կաղնու տակ նկեղեցու տերակներ նկատից: Ո՛վ գիտէ, ում արտացաս ձեռքր փրատակներից նանիլ, կողմ կողմն շարել էր խաչքարեր, նանդակապատ վիտեր, արձանագրուածքներ... Ամենից նիշդ այն ամէնը, ինչ մնացել էր պրանցից: Ոչնչ կանգնել. մասրելիներ երեսացին, որոնց վրայ հազուատի ծառեններ էին փորուում ու շատ չափազանց շատ խաչքարեր, կանգուն մնացած, հողի մէջ խրուած ծառերի շուրջր գրեթէ նկած: Ձիշդ նիշդ Հայաստանի նման: Ոչ, այստեղ ամենատես խաչքարեր բնտրել էին, գրել կաղնիների փչակր:

Տարէցատրի ծառերր վեր էին բարձրանում ու իրենց նետ խաչքարեր տանում երկինք...

Երկար է մի հատատ, ծանր շղթայ փակից արահետ: Որտեղից որտեղ շներ դուրս բոսն: Երբ հատ-ջոցն անհատների պարծատ, յայտնուից հրացանն ուսին մի մարդ: Ըստ երեւոյթին պահակր:

– Բարեւ ձեզ:

Պահակր նայից անճանօթին, կկոցից աչքերր: Ժպտաց.

– Բարի՛ւ, բարո՛վ ես նկել, էս ինչի՞ ես մենակ:

– Այդպէս պատահից: Գիտէի, որ դուռ էլ էմ մնինակ:

– Ե՞ա... Նա բաց կապտյա աչքեր ունէր, խոխ յօմիներ,– բա էս վանքի նետ մարդ մենակ կր լինի՞: Գնա՛, գնա՛, անս ես պապերի գործր:

– Ի՞նչ իմացար, որ հայ եմ:

Նորից կկոցեց աչքերր նորից ժպտաց.

– Բաան տարի «Սուրբ Խաչի» պահակն եմ, էլրան բանն էլ չիմանամ:

Երկար է շղթան դադաց, խուլ գլզղոցի բնկաս գետնին:

– Կապում եմ, որ ատանները շատ չմօտենան: Ցնցուղներից բարերր տեղաշարժուում, պատերր նեղէ նեն տալիս:

Դռոր բացից պայուսակր, տնտղից: Ոչինչ չէր մնացել: Յատ զգաց:

Քաշուելով բուռ-բուռ արեւածագիկ նանից, պահակի տմբր լցրեց: Զարմացաս, որ այդպիսի ջերմուրեամբ շնորհակալ եղաս:

Նանից գոռաց.

– Հանգի՛ստ մամի արի: Միեւնոյն վերադառնաս, առնիկ կր հատաճիմ, կր խորովեմ...

Շարունակութիւնը չլսեց: Քամին փարագոյրի պէս նա տարաս բժիկն ու կանայ բացատրի էրեմակ հրաշէյ յայտնուեց: Յայտնուեց «Սուրբ Խաչը» այնման խորհրդատար ու տոհմիկնդ, որ բանատեղծի աչքերր մշուշուցին: Նախ մօտեցաս յատապրիկին, ոչխատորի նման յատց ձեռներր, դէմքր, ջուր խմեց ու նոր, մամռոտած ատամնաներով վեր եկաս: Վանքի ողջ տարածքր շարատատած էր: Խուցերն ու գաւիթները իրար յաջորդում էին յանկարծակի, անակնկալի նման, բայց ամայի չէին թուում: Պատերին այնման շատ հրնշատակներ, յատերժութեան նշաններ, արձանագրութիւններ կային, որ վանքն ասես կենդանի լիներ: Նոյնիսկ գրատուներ մնացել էր այնտեղ, ինչպէս թոդել էին վերջին գրիչն ու ծաղկողր՝ նարկ գրատեղաններր, նարկ նատարաններր, կազմատարներր իրենց տեղում էին: Դռոր մատծից, որ հայկական վանքերր անից գրատների նամար են անմատչելի տեղերում կատուցել:

Այսհիմի՝ բշնամին նման բաներով էր մտորից գրնում նրանց: Այս վանքում չի՞ն արատգրուել այն տողերր, որ Դռոն մոնից երբեէ չէին ջնջուում. «Դորերր Աբէլեր գրատներ ժամանակ գրերր չէին այրում, որ «նոմա» (յայտներր) բնթերցանութեամբ պարապելով՝ ժամանակ չտրնեմն պատերազմական գործոց վրայ մտածելու»...

Հարկից հարկ «Սուրբ Խաչը» անհնատա ծատանում, հայեացքով անգամ անրնդգրկելի չափեր էր բնդունում: Դռոր դժուարութեամբ զանգատատուն հասաս, որն ատամնատծ պարսպաշարմով, դիտանցքներով, նադորդակցութեան գաղտնի ուղիներով ատելի շատ բերդի աշխատարկի էր նման: Դուրս եկաս պատշգամբ, գլուխր պտտուեց: Ծատերի կատարները ներքեւում էին մնացել: Ամպերն անգամ, ասես չկանգնելով այդ նան վեր բարձրանալ, նագիս ոտքերին էին բառում:

– Հա՛յ, ա՛յ հայ,– գոռացին ներքեից:

Պինդ բանից կարկ բարձրից: ցած նակուց: Պահակն էր: Գլխարկր գրել էր բեւի տակ, գոռում էր.

– Էդ ո՞ր ես հասել, ելի՛, ես էլ խուցերն բնկած ձեզ եմ փնտրում: Սուլիր կ'ուտե՛ս, խորովել աղբերն կարին եմ գրել: Ելի՛, գնացի:

– Ե՞ր:

– Տուն: Տգաս գալու է Սիմֆերոպոլից: Կարո՞ղ է գինչերր մնա՛ս:

Դռոր սարսռաց. չիմացաս նոյնիսկ ինչ ասի: Բայց պահակր գնաց բէ չէ. գանգատատունից իջաս: Աղջամուղքր կիրնից դանդաղ սողում էր. լցում սատնիկու նիսատնի գմբէթի մէջ: Ադրիւրի վրայից վերցրեց տամ. մօրթրա անկերն ու նոր նկատեց վանքի նատում ծգտող իջնատատներր, ախոռներր, սեղատատուներ: Պահակի նարցր նատացաս: Ուրնամն «Սուրբ Խաչում» միշտ ուխտատորներն են եղել: Պարզ է. որ եղել են: Հայերն էլ ո՞ր պիտի գնային, իրենց վիշաբ ո՞ւմ պատմէին: Գալիս էին երեւի խումբ-խումբ, մնատդ էին անուն. երեսներր վանքի պատերին հանդով, լալիս, աղաչում.

– Սուրբ Խաչ, դու գոնէ մեզ գրա, ախտորիսն արա. Անիից նետ, դեռ ուրախ օր չենք տեսել: Ինչ՞ւնն նեմ էապես տանջուելու, մեր վերջն ի՞նչ է լինելու:

Դռոն հայեացքր նորից նատատ գանգատատուն: Սեւեռուեց: Ձէ, չկար: այդման վանականների մէջ իմատատուն մէկր չկար, որ ամենատրատր գմբէթր նեներ, բարոզէր հատի պէս ծովացող ուխտատորներին:

– Գնացէ՛ք, անից նիմա երկիր վերադարձէ՛ք, թէ մեռնում է՛ք, այնտե՛ղ ապրէ՛ք: Միա՛րդ այնտեղ...

Պանդխտեցու, օտար աշխատներ հատնելու մարմաջր հայերի արեան մէջ մտել էր ով գիտէ, որ դարերից ու՝ բատ երեսոյթին, դուրս չէր գալիս: Հայերր գաղթել էին ե՛ւ այն ժամանակ, երբ անհատափեի էր եղել, ե՛ւ այն ժամանակ, երբ անհատաժիշատութիւն ամենեքեան չէր զգացել: Դռոն, նետուում մոռանալով Հայաստանը, դադարել էին նայել նրան: Ընդհակառակ՝ կարծես նրանից դիամանր էին պանդխտում, որ տանջուին, տատապին Հայաստանի կարօտից: Այդ ցաւով գերեզման մտնին: Միեւնոյն շատ ժողովուրդներ վաղուց արդէն մոռացել էին «կարօտ» բառն իմատար:

Այսհիմին, երեսի երբեմ էլ չէին իմացել...

Դռոն արդէն չէր էլ նկատում, թէ ատատրիսն ուր է ատնում: Ախր իր պատերր ներքեմ չի հայրենիքր լրում էին, օտար երկրներում այնպէս էին հատատում, կարծես երբեմ նա չնն դատնատու: Նոյնիսկ իրենց նամար մայրատաղաքներ էին ատեղծում: Թուրքիայի հայերը Պոլիս ունէին, Վռկասիայի՝ Թիֆլիս, Ղրիմինը... Ահա՛: Խնուդու երկու կողմերում կապտյա, խոշոր ցուցակներ երեսացին, որոնց ներքեմ պատմերր ուղղուած էին դէպի Թեոդոսիա: Ինչո՞ւ էին հայերն այսման նեռու նատել: Չլինի՞ իմացել էին, որ Թեոդոսիա ատատուածատուր է նշանակուում: Օդով, ծովով, բնութեամբ բատդարը, իրօք, երեմ ատատուածատուր էր, բայց թէ ատրն ում համար էր ատեղծել, յայտնի չէր: Այդ պատճառով էլ Թեոդոսիայում մէկը միւսի ետեւից հատատատել էին կիմմերիները, տաւրերը, պոմատացիները, յոյները, պատիները, նոռմէացիները, գոթերը, նուները, խազարները, պիչենեգները, բատարները, ջինովացիները, թուրքերը, ոուսները, վերջապէս հայերը: Ընդ որում ոչ մի ազգ այդման յուշարձան չէր ատեղծել: Ոուն Հայաստանի մայրատաղաքում այդ ժամանակ երեսի գրագէտ մարդ իսկ չի եղել, իսկ այստեղ հայերը համալսարաններ են ատեղծել, ատպարատներ նիմնել, բերր ու գիրք նրատարակել:

Ատատրիսը կարուկ արգելակից մտերր: Ձորեցաց, նունչաց, կանգ առաս: Ուղեւորներր հասցնեց գրատեցին, իսկ իրենք, զարմացած, անակնկալի եկած մնեռուցին տեղներում:

Նորատարութեան վերջին ձերերով հագուատ մի կին, որր հատատատ ատնչութիւն ուներ արուեստի նետ, նկատից նրանց տարակուսանքր: Երեմ-նատատ մօտեցաս, բարեկիրթ տատդրեց.

– Դուք, բատ երեւոյթին, առաջին անգամ էք Թեոդոսիայում, իմնչ էք որոնում:

Այդ փուխր ձայնից, թէ՞ պատական գեղեցկութիւնից Դռոն իրեն կորցրեց.

– Ի՞... Այվազովսկու տունր:

Տիկինը երան նայից ձարիրով ներկուած արահետուներին չարաճնի խաղով.

– Մեր ողջ բաղաքր Այվազովսկու տունն է:

– Ինչպէ՞ս...

Տիկինը կարծես զարմացաս ու նայնիսկ տունրից, որ իր ատատր կատածի ենթարկեցին.

– Ի նարկէ: Այվազովսկին է Թեոդոսիայի նուրբ պատկերասրահ, խմելու ջուր, հնագիտական թանգարան, գեղարուեստական դպրոց, օգնել է նատահանգստեան երկարգծի կառուցմանը, շրջակայքի անտառապատմանը... Դռո՞ւ նա՞յ է:

Իրան իրոյն չատուց, որ Դռոր պատատխանի: Նրան վատնգատոր բուսային սիկնոց իմացուրիներ ու մատնատնդ յօմիներն, շրջուկերների խաղը: Թեոդոսիցուկ արեց Դռոին, մի կողմ տարաս.

– Ձիշդի՛ն, յիշեցի՛ն, Այվազովսկու տունն այս նատատարիսով են գնում:

Տիկինը նատկացաս, թէ ինչը չատացրեց Իրային, բայց երեխայի տեղ դրեց: Խայտող ժպիտով ատաց.

– Դուք, բերեւս, ճիշդ է՛ք, բայց, ա՛յ, այն նատատարին ատելի չարմար է:

– Ամենայարմարը տատխին է,– պատչեց Իրան ու Դռոին ազատ մնեղնատներից մէկը խցկելով, շրխկացրեց դուռր:

... Այվազովսկու տան մօտ նրատիր նայում էին իրենց փոշոտ նագուատաներին, զգգգուած մագրին, ամայում էին տամխից իջնել:

Ինչ տուն-տատիճանի երկարութեամբ ծգուող շէնք, որ թեւերր լայն ատրատած՝ ասես ուզում էր գրկել ողջ ծովը, իսկական պալատ էր, ապարատիք: Նրատկայացուցչական ադմնխորշերում պատուոյ պատկի նման, ատանձնատար կարկամել էին մարմարէ Ապոլոներ, Պոսէյդոներ, նին յատնական գրերէ. բոլոր ատատուածներր:

Դռոն ատաջին անգամ իրեն յատ զգաց, մանատանց, երբ նկատեց Իրայի նեգացմունքր: «Ողջմտացա՛յ, որ նաեւ ա՛յս տեսակ հայեր են գինում»:

Ներատում ադջկայ նեգացմունքր ակնատանեի փոխուեց: Հարիւրատար, գուցէ նազարատար մարդկի ապրած պետում էին Այվազովսկու կատուներն ու չէին կարողանում գլխի բնկնել՝ ո՛ր ծովն է ատելի իրականում գեղեցիկ: Այն, որ երեսում է լայն բացուած պատատանիներից, է՛լ այն, որ տեսնում են պատատրին: Դռոին չէին նետաքրքրում նկարներր, նա բանգարան չէր նկել, նկել էր նայի ատան: Բարձրացաս երկրորդ յարկ, բաշուեց մի անկիւն: Ինչ անց նկատեց այն կնոջր, որին նանդիպելին ատատկացուում: Նա ներս մտաս նոյն ատրական, իմիամրատատ բայուատծով, նանից մի մեծ խումբ նայ դպրոցականներ: Ձէ՛, չէ՛, այդ ակնոց նամար չէր, որ մարմնի միանգամից ջերմուրեամբ յուզուելուց: Ներմն էլ էր արդեն կարօտել Հայաստանին՝ իսկական Հայաստանին, որր միանգի է եւ որի նման անհնար է ատեղծել աշխարնի որեէ անկիւնում: Տիկինն բատ երեսոյթին ծովանկարչուրեան լաւ գիտակ էր, ամէն կատած ատջեւ կանգնում էր երկար, խոատում ներշնչմամբ, վերացած:

Բայց երեխաները չէին խոտ նրան, տեղի-անտեղի բնդնատատում էին, յիշեցնում, որ Այվազովսկին նայ է: Տիկինը ժպատում էր իր նմայիչ ժպիտով, շոյում նրանց գլուխները ու ոչինչ չէր ատում: Ամենավատն այն էր, որ այցելուներ ծնծղատում էին երեխաների միամատրեամ՝ թէ անգլատրէն, թէ անգլատրէն մէկը կիմմերներին, տաւրերը, պոմատացիները, յոյները, պատիները, նոռմէացիները, գոթերը, նուները, խազարները, պիչենեգները, բատարները, ջինովացիները, թուրքերը, ոուսները, վերջապէս հայերը: Ընդ որում ոչ մի ազգ այդման չէր ատեղծել: Ոուն Հայաստանի մայրատաղաքում այդ ժամանակ երեսի գրագէտ մարդ իսկ չի եղել, իսկ այստեղ հայերը համալսարաններ են ատեղծել, ատպարատներ նիմնել, բերր ու գիրք նրատարակել:

Ատատրիսը կարուկ արգելակից մտերր: Ձորեցաց, նունչաց, կանգ առաս: Ուղեւորներր հասցնեց գրատեցին, իսկ իրենք, զարմացած, անակնկալի եկած մնեռուցին տեղներում:

Նորատարութեան վերջին ձերերով հագուատ մի կին, որր հատատատ ատնչութիւն ուներ արուեստի նետ, նկատից նրանց տարակուսանքր: Երեմ-նատատ մօտեցաս, բարեկիրթ տատդրեց.

– Դուք, բատ երեսոյթին, առաջին անգամ էք Թեոդոսիայում, իմնչ էք որոնում:

Այդ փուխր ձայնից, թէ՞ պատական գեղեցկութիւնից Դռոն իրեն կորցրեց.

– Ի՞... Այվազովսկու տունր:

Տիկինը երան նայից ձարիրով ներկուած արահետուներին չարաճնի խաղով.

– Մեր ողջ բաղաքր Այվազովսկու տունն է:

– Ինչպէ՞ս...

Տիկինը կարծես զարմացաս ու նայնիսկ տունրից, որ իր ատատր կատածի ենթարկեցին.

– Ի նարկէ: Այվազովսկին է Թեոդոսիայի նուրբ պատկերասրահ, խմելու ջուր, հնագիտական թանգարան, գեղարուեստական դպրոց, օգնել է նատահանգստեան երկարգծի կառուցմանը, շրջակայքի անտառապատմանը... Դռո՞ւ նա՞յ է:

Իրան իրոյն չատուց, որ Դռոր պատատխանի: Նրան վատնգատոր բուսային սիկնոց իմացուրիներ ու մատնատնդ յօմիներն, շրջուկերների խաղը: Թեոդոսիցուկ արեց Դռոին, մի կողմ տարաս.

– Ձիշդի՛ն, յիշեցի՛ն, Այվազովսկու տունն այս նատատարիսով են գնում:

Տիկինը նատկացաս, թէ ինչը չատացրեց Իրային, բայց երեխայի տեղ դրեց: Խայտող ժպիտով ատաց.

– Դուք, բերեւս, ճիշդ է՛ք, բայց, ա՛յ, այն նատատարին ատելի չարմար է:

– Ամենայարմարը տատխին է,– պատչեց Իրան ու Դռոին ազատ մնեղնատներից մէկը խցկելով, շրխկացրեց դուռր:

... Այվազովսկու տան մօտ նրատիր նայում էին իրենց փոշոտ նագուատաներին, զգգգուած մագրին, ամայում էին տամխից իջնել:

Ինչ տուն-տատիճանի երկարութեամբ ծգուող շէնք, որ թեւերր լայն ատրատած՝ ասես ուզում էր գրկել ողջ ծովը, իսկական պալատ էր, ապարատիք: Նրատկայացուցչական ադմնխորշերում պատուոյ պատկի նման, ատանձնատար կարկամել էին մարմարէ Ապոլոներ, Պոսէյդոներ, նին յատնական գրերէ. բոլոր ատատուածներր:

Դռոն ատաջին անգամ իրեն յատ զգաց, մանատանց, երբ նկատեց Իրայի նեգացմունքր: «Ողջմտացա՛յ, որ նաեւ ա՛յս տեսակ հայեր են գինում»:

Ներատում ադջկայ նեգացմունքր ակնատանեի փոխուեց: Հարիւրատար, գուցէ նազարատար մարդի ապրած պետում էին Այվազովսկու կատուներն ու չէին կարողանում գլխի բնկնել՝ ո՛ր ծովն է ատելի իրականում գեղեցիկ: Այն, որ երեսում է լայն բացուած պատատանիներից, է՛լ այն, որ տեսնում են պատատրին: Դռոին չէին նետաքրքրում նկարներր, նա բանգարան չէր նկել, նկել էր նայի ատան: Բարձրացաս երկրորդ յարկ, բաշուեց մի անկիւն: Ինչ անց նկատեց այն կնոջր, որին նանդիպելին ատատկացուում: Նա ներս մտաս նոյն ատրական, իմիամրատատ բայուատծով, նանից մի մեծ խումբ նայ դպրոցականներ: Ձէ՛, չէ՛, այդ ակնոց նամար չէր, որ մարմնի միանգամից ջերմուրեամբ յուզուելուց: Ներմն էլ էր արդեն կարօտել Հայաստանին՝ իսկական Հայաստանին, որր միանգի է եւ որի նման անհնար է ատեղծել աշխարնի որեէ անկիւնում: Տիկինն բատ երեսոյթին ծովանկարչուրեան լաւ գիտակ էր, ամէն կատած ատջեւ կանգնում էր երկար, խոատում ներշնչմամբ, վերացած:

Բայց երեխաները չէին խոտ նրան, տեղի-անտեղի բնդնատատում էին, յիշեցնում, որ Այվազովսկին նայ է: Տիկինը ժպատում էր իր նմայիչ ժպիտով, շոյում նրանց գլուխները ու ոչինչ չէր ատում: Ամենավատն այն էր, որ այցելուներ ծնծղատում էին երեխաների միամատրեամ՝ թէ անգլատրէն, թէ անգլատրէն մէկը կիմմերներին, տաւրերը, պոմատացիները, յոյները, պատիները, նոռմէացիները, գոթերը, նուները, խազարները, պիչենեգները, բատարները, ջինովացիները, թուրքերը, ոուսները, վերջապէս հայերը: Ընդ որում ոչ մի ազգ այդման չէր ատեղծել: Ոուն Հայաստանի մայրատաղաքում այդ ժամանակ երեսի գրագէտ մարդ իսկ չի եղել, իսկ այստեղ հայերը համալսարաններ են ատեղծել, ատպարատներ նիմնել, բերր ու գիրք նրատարակել:

Ատատրիսը կարուկ արգելակից մտերր: Ձորեցաց, նունչաց, կանգ առաս: Ուղեւորներր հասցնեց գրատեցին, իսկ իրենք, զարմացած, անակնկալի եկած մնեռուցին տեղներում:

Նորատարութեան վերջին ձերերով հագուատ մի կին, որր հատատատ ատնչութիւն ուներ արուեստի նետ, նկատից նրանց տարակուսանքր: Երեմ-նատատ մօտեցաս, բարեկիրթ տատդրեց.

– Դուք, բատ երեսոյթին, առաջին անգամ էք Թեոդոսիայում, իմնչ էք որոնում:

Այդ փուխր ձայնից, թէ՞ պատական գեղեցկութիւնից Դռոն իրեն կորցրեց.

– Ի՞... Այվազովսկու տունր:

Տիկինը երան նայից ձարիրով ներկուած արահետուներին չարաճնի խաղով.

– Մեր ողջ բաղաքր Այվազովսկու տունն է:

– Ինչպէ՞ս...

Տիկինը կարծես զարմացաս ու նայնիսկ տունրից, որ իր ատատր կատածի ենթարկեցին.

– Ի նարկէ: Այվազովսկին է Թեոդոսիայի նուրբ պատկերասրահ, խմելու ջուր, հնագիտական թանգարան, գեղարուեստական դպրոց, օգնել է նատահանգստեան երկարգծի կառուցմանը, շրջակայքի անտառապատմանը... Դռո՞ւ նա՞յ է:

Իրան իրոյն չատուց, որ Դռոր պատատխանի: Նրան վատնգատոր բուսային սիկնոց իմացուրիներ ու մատնատնդ յօմիներն, շրջուկերների խաղը: Թեոդոսիցուկ արեց Դռոին, մի կողմ տարաս.

– Ձիշդի՛ն, յիշեցի՛ն, Այվազովսկու տունն այս նատատարիսով են գնում:

Տիկինը նատկացաս, թէ ինչը չատացրեց Իրային, բայց երեխայի տեղ դրեց: Խայտող ժպիտով ատաց.

– Դուք, բերեւս, ճիշդ է՛ք, բայց, ա՛յ, այն նատատարին ատելի չարմար է:

– Ամենայարմարը տատխին է,– պատչեց Իրան ու Դռոին ազատ մնեղնատներից մէկը խցկելով, շրխկացրեց դուռր:

... Այվազովսկու տան մօտ նրատիր նայում էին իրենց փոշոտ նագուատաներին, զգգգուած մագրին, ամայում էին տամխից իջնել:

Ինչ տուն-տատիճանի երկարութեամբ ծգուող շէնք, որ թեւերր լայն ատրատած՝ ասես ուզում էր գրկել ողջ ծովը, իսկական պալատ էր, ապարատիք: Նրատկայացուցչական ադմնխորշերում պատուոյ պատկի նման, ատանձնատար կարկամել էին մարմարէ Ապոլոներ, Պոսէյդոներ, նին յատնական գրերէ. բոլոր ատատուածներր:

Դռոն ատաջին անգամ իրեն յատ զգաց, մանատանց, երբ նկատեց Իրայի նեգացմունքր: «Ողջմտացա՛յ, որ նաեւ ա՛յս տեսակ հայեր են գինում»:

Ներատում ադջկայ նեգացմունքր ակնատանեի փոխուեց: Հարիւրատար, գուցէ նազարատար մարդի ապրած պետում էին Այվազովսկու կատուներն ու չէին կարողանում գլխի բնկնել՝ ո՛ր ծովն է ատելի իրականում գեղեցիկ: Այն, որ երեսում է լայն բացուած պատատանիներից, է՛լ այն, որ տեսնում են պատատրին: Դռոին չէին նետաքրքրում նկարներր, նա բանգարան չէր նկել, նկել էր նայի ատան: Բարձրացաս երկրորդ յարկ, բաշուեց մի անկիւն: Ինչ անց նկատեց այն կնոջր, որին նանդիպելին ատատկացուում: Նա ներս մտաս նոյն ատրական, իմիամրատատ բայուատծով, նանից մի մեծ խումբ նայ դպրոցականներ: Ձէ՛, չէ՛, այդ ակնոց նամար չէր, որ մարմնի միանգամից ջերմուրեամբ յուզուելուց: Ներմն էլ էր արդեն կարօտել Հայաստանին՝ իսկական Հայաստանին, որր միանգի է եւ որի նման անհնար է ատեղծել աշխարնի որեէ անկիւնում: Տիկինն բատ երեսոյթին ծովանկարչուրեան լաւ գիտակ էր, ամէն կատած ատջեւ կանգնում էր երկար, խոատում ներշնչմամբ, վերացած:

Բայց երեխաները չէին խոտ նրան, տեղի-անտեղի բնդնատատում էին, յիշեցնում, որ Այվազովսկին նայ է: Տիկինը ժպատ

ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱՍՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

ՆԱԽԿԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐԴԻ ԱՐՔԱՅԱՊԱՇՏՆԵՐԸ

ՄԵԾԱՄՏՈՒԹԻ՞ՒՆԸ. ԹԷ ՈՒԺԻ ԱՆԳԻՄԱԴՐԵԼԻ ՄԱՐՄԱՋԸ ԿԸ ՄՂԷ. ՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ԱՐՔԱՅԱՊԱՇՏՆԵՐ ՀԵՏԱՊՆԴԵՆ ԱՆՅՈՅՍ ԴԱՏ ՄԸ

Ֆրանց Ժոզէք Հապսպուրկ կայսր էր

Օթթօ Վոն Հապսպուրկ կայսր չէ, այլ՝ դիւանագէտ

Անոնք հեքիաթներու նիւթ են, առաջին՝ ժողովրդային մակարդակի վրայ: Թագաւորներ՝ խելացի, եթէ տարեց են, եւ՝ անվեհեր, եթէ երիտասարդ են, գահընկէց կ'ըլլան նենգամիտ գաղտակցներու կողմէ (սովորաբար համայնապար): Հաւատարիմ քանի մը պալատականներու ապաւինելով՝ անոնք կ'ապրին վայելչակեց հայրենասիրական մէջ՝ ներշնչելով իրենց ժողովուրդը, մինչեւ որ ժամանակները փոխուին եւ կարենան յաղթական վերադառնալ վերահիմնարկու համար իրենցմէ խլուած պահեստն: Դարեր շարունակ կրկնուած պատմութիւն մը, որ ներկայ ժողովրդավարութեան եւ համակարգիչի դարաշրջանին թերեւս նաեւ քիչ մը հնարքայր կը թուի:

Այսուհանդերձ թագաւորական իշխանութիւնը կը մնայ հաշուի առնուող նկատառելի ուժ մը: Այսօր աշխարհի տարածքին 20 թագաւորներ իրապէս կ'իշխեն: Անոնցմէ ոմանք կը դեկավարեն բաւական մեծ երկիրներ, ինչպէս՝ Սէուտական Արաբիա եւ Յորդանան, կամ իրենց թագաւորական դէմքեր՝ ներշնչման աղբիւր կը դառնան արդիւրկերութիւններու, ինչպէս՝ Բրիտանիոյ եւ Ճափոնի մէջ: Արդեօք եթէ Տայանա Տիանա իշխանուհին արքայական ընտանիքի անդամ չըլլար, անոր մահուան սուգը այսքան խոր պիտի ըլլար: Թերեւս աւելի հետաքրքրական են այն թագաւորները, որոնք չեն իշխեր: Աշխարհը լեցուն է նախկին թագաւորներով, արքայական գահը տենչացողներով եւ իրենք կիրենք թագաւորական ժառանգորդներ ձեւացնողներով: Անոնք բոլորն ալ նախկին ժամանակաշրջանի մը մնացորդներ կը թուին ըլլալ: Նոյնիսկ երբ որեւէ կարեւորութիւն չեն ներկայացներ, առնուազն «պունագեղ» են եւ աւելի քան հետաքրքրական: Անոնք կ'ապացուցեն, թէ ինչպէս ապագայնականութիւնը, աւատապետականութիւնը, գաղափարականութիւնն ու ուժի քաղաքականութիւնը կրնան միաձուլուիլ:

Յայտնապէս հեքիաթները չեն կրնար արտացոլել չուքի մէջ ապրող արքայական դէմքերու տարօրինակ աշխարհին պատկերը: Աշխարհի պահրնկէց եղած թագաւորական չուրջ 40 ընտանիքներէն հագիւ մէկը կամ երկուքը նոյնիսկ մասամբ կրնայ համապատասխանել աքսորի մէջ ապրող ազնուական պալատականի կախարդական օրինակին: Աւելի յաճախ այս ընտանիքները ձեւացնողներ են, որոնք քաղաքական խաղաքարտի կը վերածուին եւ աւելի վիճելի՝ քան չինիչ դեր ունին (ինչպէս՝ ատրճանակով պտտող Ալպանիոյ Լեքա թագաւոր): Իսկ անոնք, որոնք իսկապէս ազնուական ծագում ունին եւ սիրելի են, նուազ կարեւորութիւն կը ներկայացնեն իրենց հայրենիքին մէջ: Օրինակ՝ Պրականգայի դուքսը, որ Փորթուգալի գահին ժառանգորդն է:

Սակայն տարօրինակը այն է, որ արքայական չարժումներ կը խլրտան այնպիսի երկիրներու մէջ, ուր արքայական գահի իրաւատէրեր գոյութիւն չունին (օրինակ՝ Լեհաստան, եւ Ալբրանիա), կամ՝ նոյնիսկ այնպիսի վայրերու մէջ, ուր արքայական պատմութիւն երբեւիցէ չէ արձանագրուած (օրինակ՝ Խմբոնիա եւ Միացեալ Նահանգներ): Արքայական գահի պահանջ դնող կարգ մը իրաւատէրեր ապքատացած են եւ նոյնիսկ թշուառութեան մէջ կ'ապրին: Ուրիշներ հարուստ են: Ոմանք իրենց ապագային մշակոյթին ժառանգութիւնները «չտեմարաններն» են, ուրիշներ, ինչպէս ինքգինք Վրաստանի պահին ժառանգորդ ձեւացնողը, որուն ընտանիքը իշխանութիւնը կորսնցուցած է 1801ին, նոյնիսկ իրենց մայրենին չեն խօսիր, թէեւ նուազ ժողովրդականութիւն չեն վայելեր իրենց հայրենիքին մէջ: Կարգ մը գահեր կը պահանջուին բազմաթիւ մարդոց կողմէ, երբեմն իսկապէս տարբեր թագաւորական ընտանիքներէ: (Օրինակ՝ Ֆրանսայի պուրպոնները, Օրլէաններ եւ պոնափարթներ), երբեմն ալ միայն մէկ պահանջող կը ներկայանայ, ինչպէս՝ Ռումանիոյ պարագային: Եւ կոսյալիոյ նման բաժնուած երկիրներու եւ Սիկկիմոյ նման միաձուլուած չրջաններու համար ալ թագաւորական «իրաւատէրեր» յայտնուած են: Կան նոյնիսկ այնպիսի ժառանգորդներ, որոնք հրաժարած են իրենց գահերը պահանջելէ, սակայն տակաւին կը պահեն քաղաքական որոշ հեղինակութիւն, օրինակ՝ Աֆղանիստանի Զահիր շահը, որ այժմ կ'ապրի Հռոմ:

Արքայական համայնապատկերը ինքնին կ'արտացոլէ թագաւորական իշխանութեան ժառանգական ընոյթին տարօրինակութիւնը: Անիկա հիմնուած է այն հին հաւատամքին վրայ, թէ պետութեան մը իշխանաւորը լաւագոյն ձեւով կ'ընտրուի նախկին իշխանաւորին եւ անոր կնոջ ծիներուն միաձուլումով, ապա անոնց ծնունդը բարձրագոյն կրթութեան ուղարկելով: Սակայն արդի դարուն ասիկա ձիարշաւի համար ձիեր եւ ոչ թէ քաղաքական իշխանաւորներ պատրաստելու յաւագոյն ձեւը կը նկատուի:

Այսուհանդերձ թագաւորութիւնը կը մնայ պիտի արհամարհելի երեւոյթ մը: Բրիտանիոյ թագաւորական ընտանիքն գատ, աշխարհի մնացեալ իշխանաւոր ընտանիքները բաւական յաւ վիճակի մէջ են: Իսկ թագաւորական աքսորեալ ընտանիքներէն ոմանք գարմանալի հմայք մը ունին: Յունաստանի նախկին թագաւորը՝ Կոստանդին, չարաթական չուրջ հագար նամակ կը ստանայ իր երկրպագուներէն: Այլ վայրերու մէջ, մանաւանդ Եւրոպայի հարաւարեւելեան չրջաններուն տարածքին, նախկին թագաւորներ եւ թագաւորութեանց չատագովներ քաղաքական կարեւոր դերակատարութիւն ունին:

Միքայէլ թագաւորը կ'ողջունէ Ռումանիան

Դուլկարիա կ'ողջունէ Սիմէոն թագաւորը

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒՆ ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐԸ ԻՆՉՈ՞Ւ ՏԱԿԱՒԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵՆ. ՄԱՍԱՄԲ ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՆԵՐԿԱՅ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐՈՂՆԵՐԸ ԱՐԴԱՐԱՑՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌԵՆ

ԹԱՓՈՒՐ ԳԱՀԵՐ, ԱՂՔԱՏԱՑԱԾ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՆԵՐ

ԱՐՔԱՅԱՊԱՇՏՆԵՐ ԵՐԲԵՄՆ ԴԵՐԻՐԱՊԱՇՏ ԿԸ ԴԱՌՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ՋԳՏՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Զարմանալի չէ, երբ արքայապաշտներ իրենց գործակցութիւնը կը յայտնեն նախկին թագաւորներու կամ իրաւագրկուած գահաժառանգներու: Սակայն գարմանալի են անոնք, որոնք կը պաշտպանեն թափուր գահեր: Օրինակ, Լեհաստանի Սթանիսլաւ Բ թագաւորը գահընկէց եղած է 1795ին, երկրին բաժանումէն ետք: Ան ոեւէ ժառանգորդ չունի, սակայն արքայապաշտ առնուազն 7 կազմակերպութիւններու համար վիճաբանութեան նիւթ կը հայթայթէ: Նոյնպիսի պատկեր կը ներկայացնէ նաեւ Ուքրանիան, ուր վերջին պարերուն թագաւորութիւն չէ ունեցած: Նման երկիրներու մէջ արքայապաշտ կազմակերպութիւններ ընդհանրապէս կը հետեւին քաղաքական աջակողմեան ուղղութիւններու: Արքայապաշտներ կան նոյնիսկ Միացեալ Նահանգներու մէջ՝ անոնք կը հաւատան թագաւորութիւն հաստատելու պարտքին:

Աֆղանիստանի աքսորեալ թագաւորը՝ Զահիր շահ բառեմաղթութիւններ կը սպասէ:

Արքայապաշտներու ամէնէն հետաքրքրական տեսակը գերիրապաշտներն են, որոնք կը հաւատան, թէ թագաւորութեան անհերթեթութիւնը անհրաժեշտ է, որպէսզի քաղաքական գործիչներ իրենք կիրենք շատ չփառաւորեն: Նման պարագաներով տպորուած են Խմբոնիոյ եւ Ջեխ հանրապետութեան արքայապաշտ կազմակերպութիւնները: Խմբոնիոյ պարագային թագաւորական միակ անցեալը կու գայ 600 տարի առաջ իշխած գեղապետական առաջնորդներէն: Այսուհանդերձ Խմբոնիոյ խորհրդարանը 1992ին ունէր քանի մը արքայապաշտ անդամներ, որոնք ընդվզումի կը յուզարերէին, երբ առաջարկուեցաւ իրաքանչիւր նիստ առաջ աղօթել: Այս երեւոյթները իրենց բողոքը արտայայտեցին խորհրդարանին չհնչեցնելու հեթանոսական ծիսակատարութիւն մը կատարելով խորհրդի մը շուրջ: Այժմ անոնք կորսնցուցած են իրենց աթոռները:

Կրօնը բաւական յուրջ դեր ունի թագաւորութիւններու մէջ: Յաճախ խորհրդաւոր կապ մը կայ թագաւորներու եւ կրօնի միջեւ: Ամէնէն ուշագրաւ օրինակը Ճափոնն է, որուն կայսրը ուղղակիօրէն չինթօ աստուածութենէն սերած կը համարուի: Կրօնական կապերով յատկանշուած թագաւորական ընտանիքներ են Ռուսիոյ Ռոմանովներու եւ Եթովպիոյ արքայական ընտանիքը:

Իշխանութենէն գուրկ արքայական ընտանիքներէն փիչերը հարուստ են, մանաւանդ՝ Ասիոյ մէջ: Սրի Լանքայի մաս կազմող Քանտի չրջանին թագաւորական ընտանիքը, որ գահը կորսնցուցաւ 1815ին, բրիտանական միջամտութեամբ, այժմ ունի թշուառութեան մատնուած ժառանգորդներ, որոնք կ'ապրին Հնդկաստանի մէջ: Անոնց խոստացուած թոշակները բնաւ չեն ուղարկուած, հակառակ բազմիցս գրուած ազերսագիրներու:

Հարաւային Ասիայէն դուրս քիչեր նման թշուառութեան մատնուած են: Անոնք յաջողած են իրենց հարստութիւնը երկրէն դուրս հանել կամ ապաւինած են բարեկամներու ազնութեան: Օրինակ, Աֆղանիստանի նախկին թագաւորին՝ Զահիր շահին ծախսերը կը հոգայ «Բարեկամ Երկիր» անունով կազմակերպութիւն մը: Արդի թագաւորական ժառանգորդներէն չատերը կ'աչխատին իրենց ապրուստը ապահովելու համար: Օրինակ, Ռումանիոյ Միքայէլ թագաւորը օդաչու էր, երբ աւելի երիտասարդ էր:

Ամէնէն գարմանալին թերեւս այն է, որ թէկուզ կապ չկայ արքայական ընտանիքներու եւ գանոնք ամէնէն աւելի սիրող երկրպագուներուն միջեւ: Այս հեռաւորութեան պատճառներէն մէկը պայն է, որ ամէնէն խանդավառ արքայապաշտները արտաւոց կը թուին եւ նոյնիսկ՝ ամօթալի:

Այսուհանդերձ աքսորեալ արքայական ժառանգորդները ամէնէն աւելի կը խորչին կեղծ գահաժառանգներէն, որոնք կը չահագործեն արքայական ընտանեկան ծառերու յաճախ մանաւածապատ պատկերը: Երբեմն իսկական գահաժառանգներ նոյնիսկ կը ծախեն իրենց տիտղոսները եւ իրաւունքները՝ աւելի եւս խճճելով գահի մը վերատիրանալու հարցը:

Սակայն տարօրինակ ալ է, որ արքայական գահի իրաւատէրեր գոյութիւն ունին (օրինակ՝ Լեհաստան, եւ Ալբրանիա), կամ՝ նոյնիսկ այնպիսի վայրերու մէջ, ուր արքայական պատմութիւն երբեւիցէ չէ արձանագրուած (օրինակ՝ Խմբոնիա եւ Միացեալ Նահանգներ): Արքայական գահի պահանջ դնող կարգ մը իրաւատէրեր ապքատացած են եւ նոյնիսկ թշուառութեան մէջ կ'ապրին: Ուրիշներ հարուստ են: Ոմանք իրենց ապագային մշակոյթին ժառանգութիւնները «չտեմարաններն» են, ուրիշներ, ինչպէս ինքգինք Վրաստանի պահին ժառանգորդ ձեւացնողը, որուն ընտանիքը իշխանութիւնը կորսնցուցած է 1801ին, նոյնիսկ իրենց մայրենին չեն խօսիր, թէեւ նուազ ժողովրդականութիւն չեն վայելեր իրենց հայրենիքին մէջ: Կարգ մը գահեր կը պահանջուին բազմաթիւ մարդոց կողմէ, երբեմն իսկապէս տարբեր թագաւորական ընտանիքներէ: (Օրինակ՝ Ֆրանսայի պուրպոնները, Օրլէաններ եւ պոնափարթներ), երբեմն ալ միայն մէկ պահանջող կը ներկայանայ, ինչպէս՝ Ռումանիոյ պարագային: Եւ կոսյալիոյ նման բաժնուած երկիրներու եւ Սիկկիմոյ նման միաձուլուած չրջաններու համար ալ թագաւորական «իրաւատէրեր» յայտնուած են: Կան նոյնիսկ այնպիսի ժառանգորդներ, որոնք հրաժարած են իրենց գահերը պահանջելէ, սակայն տակաւին կը պահեն քաղաքական որոշ հեղինակութիւն, օրինակ՝ Աֆղանիստանի Զահիր շահը, որ այժմ կ'ապրի Հռոմ:

Արքայական համայնապատկերը ինքնին կ'արտացոլէ թագաւորական իշխանութեան ժառանգական ընոյթին տարօրինակութիւնը: Անիկա հիմնուած է այն հին հաւատամքին վրայ, թէ պետութեան մը իշխանաւորը լաւագոյն ձեւով կ'ընտրուի նախկին իշխանաւորին եւ անոր կնոջ ծիներուն միաձուլումով, ապա անոնց ծնունդը բարձրագոյն կրթութեան ուղարկելով: Սակայն արդի դարուն ասիկա ձիարշաւի համար ձիեր եւ ոչ թէ քաղաքական իշխանաւորներ պատրաստելու յաւագոյն ձեւը կը նկատուի:

Այսուհանդերձ թագաւորութիւնը կը մնայ պիտի արհամարհելի երեւոյթ մը: Բրիտանիոյ թագաւորական ընտանիքն գատ, աշխարհի մնացեալ իշխանաւոր ընտանիքները բաւական յաւ վիճակի մէջ են: Իսկ թագաւորական աքսորեալ ընտանիքներէն ոմանք գարմանալի հմայք մը ունին: Յունաստանի նախկին թագաւորը՝ Կոստանդին, չարաթական չուրջ հագար նամակ կը ստանայ իր երկրպագուներէն: Այլ վայրերու մէջ, մանաւանդ Եւրոպայի հարաւարեւելեան չրջաններուն տարածքին, նախկին թագաւորներ եւ թագաւորութեանց չատագովներ քաղաքական կարեւոր դերակատարութիւն ունին:

ՔԱՅՑ Ի՞ՆՉ ԹԱԳԱՒՈՐ...

Կարելի չէ եզրակացնել, թէ նախկին թագաւորները կամ անոնց ժառանգորդները չատ անկեղծ են: Իսկ կարելի չէ համարել նաեւ, թէ Ալեքսանդր Գ-ի եւ Նիկողայոս Բ-ի ընտանիքի անդամները, որոնք սպանդանոցի ենթարկուեցան 1918ին, ամենաանկեղծ թագաւորներն էին: Ինչպէս որ ամէն մարդ ունի իր թերութիւնները, նոյնպէս ալ ամէն թագաւոր: Ոմանք ունին աւելի մեծ թերութիւններ, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ առաքինութիւններ, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ուժ, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ իմաստութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազնուութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազգասիրութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազատամտութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազատասիրութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազատութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազգայնականութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազգայնութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազգայնամոլութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազգայնապաշտութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազգայնապաշտամոլութիւն, ոմանք՝ աւելի փոքր: Ոմանք ունին աւելի մեծ ազգայնապաշտամոլութեան հակումներ

Մարզական Մարզական

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ԵՈՒՎԷ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵՑ ԻՆԹԵՐԸ

Յրանսացի աստղ Զինետին Զիտանի կողմէ վերջին քանի վայրկեաններուն նշանակուած երկու կոլերը բաւարար եղան, որ Եուվենթուս իր դաշտին վրայ 3-1 արդիւնքով պարտութեան մատնէ Աթալանթա Պերկամօն, եւ գերազանցէ Ինթեր Միլանը, որ չկրցաւ արցակիցին դաշտին վրայ յաղթել Էմփոլիին (1-1):

Զիտան՝ եուվէի հերոսը

Անթոնիօ Քոնթէ 64րդ վայրկեանին նշանակեց Եուվէի առաջին կոլը: Երօթ վայրկեան ետք, Նիքոլա Քաչա նշանակեց Աթալանթայի հաւասարութեան կոլը: Վայրկեան մը անցած՝ Զիտան գլխու հարուածով նշանակեց իր առաջին կոլը, իսկ 90րդ վայրկեանին՝ երկրորդը, քսան մեթր հեռաւորութենէն հարուածով մը: 43 հապար հանդիսատեսներ ներկայ էին մրցումին:

Ինթերի դէմ, Էմփոլի 3րդ վայրկեանին իսկ կոլ մը նշանակեց՝ շնորհիւ Քասիմիռ Էափոսիթոյի: Կապոյտ-սեւ շապիկաւորները 81րդ վայրկեանին կրցան հաւասարութեան կոլը նշանակել՝ շնորհիւ ուրուկուէյցի Ալվարօ Ռեքոպայի: Ինթեր կէտի մը տարբերութեամբ ետ մնաց Եուվէնէն:

Երրորդ դիրքը գրաւող Ուտինեզէ 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Վիչենցան: Գերմանացի կոլքոքը Օլիվըր Պիրհոֆ (2) եւ Թոմաս Լոքաթելի Ա. կիսախաղին (20րդ, 37րդ եւ 44րդ վայրկեաններուն) նշանակեցին երեք կոլերը:

Չորրորդ դիրքը գրաւող Լացիո Ռոմա, շնորհիւ չեխ Փաւել Նեդվեդի մէկ կարեւոր կոլին, նշանակուած 41րդ վայրկեանին, յաղթեց Պոլոնիային (1-0): Մրցումը տեղի ունեցաւ Հռոմի Ողիմպիական մարզադաշտին վրայ:

Փարմա փոխադրուեցաւ հինգերորդ դիրքին, 2-1 արդիւնքով պարտուելէ ետք որդրգական պիտոյքներու արտադրութիւններով ծանօթ Պրեշիայի մէջ: Այս վերջինին կոլերը «որսաց» Տարիօ Հուպնըր 16րդ եւ 60րդ (փենալթիով) վայրկեաններուն: Սթեֆանօ Ֆիորէ նշանակեց Փարմայի միակ կոլը 44րդ վայրկեանին:

Ա. Սէ. Միլան իր դաշտին վրայ 2-0 արդիւնքով պարտուեցաւ Ֆիորենթինային: Ուրուկուէյցի Լուիս Օլիվէյրա եւ Տոմենիքօ Մորֆէօ նշանակեցին երկու կոլերը 2րդ եւ 52րդ վայրկեաններուն:

Պարի շարունակեց իր յաղթական ընթացքը, այս անգամ պարտութեան մատնելէ ետք վերջին դիրքը գրաւող Նափոլին (2-0): Միքելէ, Մարքոլինի եւ Մեքսըն, որ այս տարեշրջանին միացած էր Միտրլվպորոյին, նշանակեց իր նոր կապմին միակ կոլը, խաբելէ ետք վիրաւորուած բերդապահ Տէյվ Սիմէնը փոխարինած աւստրիացի Ալեքս Մանինգըրը:

Քիչ մնաց, որ Մեքսըն, դանիացի Միքել Պեքի հետ, առիթը եւս ստեղծէր եւ կոլ մրն ալ նշանակէր, սակայն չպատահեցաւ անակընկալը, եւ մրցումը վերջ գտաւ ի նպաստ Արսենալի:

Մրցումի աւարտին Մեքսըն Միտրլվպորոյի շապիկը հանելով՝ նուիրեց Արսենալի իր նախկին համակիրներուն:

Մանչեսթըր Եունայթըտ ծանր պարտութեան մատնեց Բ. դասակարգի Ուոլսոլի կապմը՝ 5-1 արդիւնքով: Նախապէս «կարմիր սատանա»ները 5-3 արդիւնքով դուրս ձգած էին տիտղոսակիր Չելսիին: Էնտի Քոլ (2), նորվեկիացի Օլի Կիւնար Սոլսքիար (2) եւ Ռոնի Ձոնսըն նշանակեցին հինգ կոլերը իսկ Ռոժէ Պոլի՝ Ուոլսոլի միակ կոլը, *քորնըրի* մը վրայ, 72րդ վայրկեանին:

Քուինթրի Սիթի, շնորհիւ Տիոն Տապլինի նշանակած երկու կոլերուն, պարտութեան մատնեց Տերպի Քաունթիին: 36րդ եւ 45րդ վայրկեաններուն, Տապլին նշանակեց երկու կոլերը: Ան վերջերս մեծցած էր Միտրլվպորօ փոխանցուելու մէկ առաջարկը:

Լիկայի բաժակակիր Լայսթըր Սիթի 3-0 արդիւնքով պարտուեցաւ Լայսթըր Սիթիէն: Պրուս Տայըր 33րդ, 62րդ եւ 66րդ վայրկեաններուն նշանակեց երեք կոլերը:

Ասթոն Վիլա 4-0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց Ուեսթ Պրոմուիչը: Սայմընս Կրէյսըն, Տուայթ Եորք (2) եւ Սթան Քոլիմոր նշանակեցին չորս կոլերը 4րդ, 62րդ, 64րդ եւ 72րդ վայրկեաններուն:

Թոթենհամ չկրցաւ իր դաշտին վրայ յաղթել Պարնսլիին (1-1): Սոլ Քեամբլ 30րդ վայրկեանին նշանակեց Թոթենհամի կոլը, իսկ Նիլ Ռէտֆըրն՝ Պարնսլիի կոլը 59րդ վայրկեանին (փենալթիով):

Լիծ Եունայթըտ 2-0 արդիւնքով տիրապետեց Բ. դասակարգի Կրիմսպիին վրայ: Ռոպերթ Մոլենար եւ Ձիմի Ֆլոյտ-Հասելպանք նշանակեցին երկու կոլերը 45րդ եւ 79րդ վայրկեաններուն:

Ուիմպլըտըն պարտութեան մատնեց Հաւտըրսֆիլտը այս վերջինին դաշտին վրայ՝ 1-0 արդիւնքով: Նիլ Արտլի 62րդ վայրկեանին նշանակեց մրցումին միակ կոլը:

Վեստաքրքրական էր Ա. դասակարգի երկու կապմերուն՝ Իփսուիչ Թաունի եւ Շէֆիլտ Եունայթըտի միջեւ ճակատումը որ վերջ գտաւ 1-1 արդիւնքով հաւասարութեամբ: Տէյվ Ձոնսըն նշանակեց Իփսուիչի կոլը, իսկ վերթերան Տին Սօնտըրզ (Լիվըրփուլի նախկին աստղերէն) նշանակեց Շէֆիլտի կոլը:

Կարեւորագոյն մըրցումներուն արդիւնքները հետեւեալներն են.-

Միտրլվպորօ - Արսենալ 1-2
Ասթոն Վիլա - Ուեսթ Պրոմուիչ 4-0
Մանչ. Եուն. - Ուոլսոլ 5-1
Չարլթըն - Վուլվզ 1-1
Քուինթրի - Տերպի 2-0
Ք. Փալաս - Լայսթըր Սիթի 3-0
Հաւտըրսֆիլտ - Ուիմպլըտըն 0-1
Իփսուիչ - Շէֆիլտ Եուն. 1-1
Լիծ Եուն. - Կրիմսպի 2-0
Մանչ. Եուն. - Ուոլսոլ 5-1
Միտրլվպորօ - Արսենալ 1-2
Թոթենհամ - Պարնսլի 1-1
Ուեսթ Համ - Մանչ. Սիթի 2-1

ՖՐԱՆՍԱ

Մէկ շաբթուան ընթացքին, Քորսիքայի համեստ կապմը՝ Պաստիան յաջորդաբար պարտութեան մատնեց Փարիզ Սեն Ժերմէնն ու Մէսը: Այս վերջինը, հակառակ իր պարտութեան, պահեց պարագլուխի դիրքը, կէտի մը առաւելութիւնը ունենալով Մոնաքոյին վրայ:

Մէս իր դաշտին վրայ պարտուեցաւ Պաստիային, որուն միակ կոլը նշանակեց իսլանդացի Ասլրի Ուլաֆսոն 37րդ վայրկեանին:

Մոնաքօ գրաւեց երկրորդ դիրքը. 4-0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնելէ ետք Մոնփելիէն: Տաւիտ Թրեզըկէ (3) եւ Մարթէն Ձեթու նշանակեցին չորս կոլերը:

Փարիզ Սեն Ժերմէն, իր դաշտին վրայ անակնկալօրէն ընկղմեցաւ Լը Հաւրէն (2-0): Սիրիլ Փուժէ նշանակեց երկու կոլերը 23րդ եւ 72րդ վայրկեաններուն:

Երրորդ դիրքը գրաւող Մարսէյ 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Շաթօրու այս վերջինին դաշտին վրայ: Զավիէ Կրավըլէն, Ֆապրիցիօ Ռավանելի եւ Լօրան Պլան նշանակեցին երեք կոլերը 31րդ, 50րդ եւ 87րդ (փենալթիով) վայրկեաններուն:

Կոլերով հարուստ եղաւ Պորտօ - Սթրասպուրկ (4-4) ճակատումը: Ալվասի կապմը 90րդ վայրկեանին նշանակեց հաւասարութեան կոլը, շնորհիւ Փասքալ Նուման: Ժիրալտ Պաթիքլ (2) եւ Եոնկ Սէօ նշանակեցին Սթրասպուրկի մնացեալ երեք կոլերը:

Միւս կողմէ, Ֆրանսուա Կլընէ, Եոհան Միքու, Քիքի Մուկանտիմա եւ Սիլվէն Վիլթորտ նշանակեցին Պորտոյի չորս կոլերը:

Լանս. պարտութեան մատնեց Թուլուզը (2-1), այս վերջինին դաշտին վրայ: Անթօ Տրոպնիւք եւ Սթեֆան Զիանի նշանակեցին Լանսի երկու կոլերը 28րդ եւ 63րդ վայրկեաններուն, իսկ Ռուպէն Ռուի՝ Թուլուզի միակ կոլը 64րդ վայրկեանին:

Ռէնն յաղթեց Քանին (2-0) շնորհիւ Փաթրիք Վայըրրի եւ Նիքոլաս Կուսէի կոլերուն:

Մրցումներուն թեքնիք արդիւնքներն են.

Մէս - Պաստիա 0-1
Փարիզ Ս. Ժ. - Լը Հաւր 0-2
Մոնաքօ - Մոնփելիէ 4-0
Շաթօրու - Մարսէյ 0-3
Թուլուզ - Լանս 1-2
Պորտօ - Սթրասպուրկ 4-4
Ռէնն - Քանն 2-0

ԴԱՍԱԿԻՐՈՒՄ

	ԿԷՏ
1.- Մէս	46
2.- Մոնաքօ	45
3.- Մարսէյ	44
4.- Փարիզ Ս. Ժ.	44
5.- Լանս	43
.....	
16.- Շաթօրու	23
17.- Սթրասպուրկ	22
18.- Քանն	22

ՀԱՐՔԱՍ ԿՐՆԱՅ ՈՒԵՆՉՏԷՅ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼ

Միացեալ Նահանգներու ֆութպոլի ազգային խումբին աստղերէն՝ Ձոն Հարքս յայտնեց թէ կրնայ վերադառնալ Շէֆիլտ Ուենսդէյի կապմին որուն մաս կազմած էր 1990-93 տարեշրջաններուն:

30 տարեկան Հարքս, որ այժմ մաս կը կազմէ Ուաշինկթըն Եունայթըտին, 84 անգամ կրած է ազգային խումբին շապիկը եւ վեց կոլ նշանակած է:

Ան 1990ին տարուան կոլը նշանակեց 35 մ. հեռաւորութենէն, Տերպիի դէմ, որուն միացաւ 1993-95, ապա տարեշրջան մըն ալ՝ Լոնտոնի Ուէսթ Համ Եունայթըտին:

Ուենսդէյի մարզիչ Աթքինսըն հետաքրքրուած ու տպաւորուած է Հարքսով:

⇦2 ՇԷՅԽ Ս. ԹՈՒՖԷՅԼԻ...

թիւներ քննադատելու եւ գայն երկփեղկելու փորձերուն համար: Հրկպայլայի հաղորդագրութիւնը նաեւ ըսաւ, որ չէյխ Թուֆէյլի, տիւլոկի ճիգերը ձախողութեան մատնելէ ետք, պնդեց, որ Երուսաղէմի Օրուան առթիւ կատարկ առանձին հանդիսութիւն մը:

Շէյխ Թուֆէյլի երկ տուաւ մամլոյ ասուլիս մը եւ Հրկպայլայէն կինք հեռացնող կողմերուն խրատեց «լաւ մտածել եւ հաւատարիմ մնալ իրենց պատասխանատուութիւններուն»: Ան նաեւ պահանջեց, որ իր ու կուսակցութեան դեկավարութեան միջեւ տարակարծութիւնները վճռել իսլամական ատեան մը պատրաստակամութիւն յայտնելով ընդունելու անոր բոլոր վճիռները:

Թուֆէյլի ըսաւ. «Ինչ կը վերաբերի դիմադրութիւնը քննադատելուս ամբաստանութեան, ապա յայտարարութիւնս այն էր, որ դիմադրութիւնը պէտք չէ գործածէ Եասէր Արաֆաթի գործելաձեւը, որպէսզի չմատնէ անոր ճակատագիրին»: Հրկպայլայի դեկավարութեան հետ իր տիւլոկի խզման մասին՝ Թուֆէյլի ըսաւ, որ ինք ճիգ չէ խնայած, բայց դեկավարութիւնը մերժած է կրօնականներուն դէմ տուած իր որոշումները վերատեսութեան ենթարկել:

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԸ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑԻՆ

Ռուսիոյ պասքեթպոլի ախոյեան Մոսկուայի Բանակայիններ 82-65 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեցին Բ. խմբակի պարագլուխի դիրքը գրաւող Պենեթոն Թրավիսոն: Պենեթոն, որ 12 մրցումներու ընթացքին միայն 2 պարտութիւն կրած էր, Եւրոպայի Լիկայի մրցաշարքի Բ. հանգրուանին կրեց իր Յրդ պարտութիւնը, բայց մնաց խմբակի պարագլուխի դիրքին վրայ:

Ռուս յառաջապահ Վալէրի Տայնեքօ 17 կէտ նշանակեց, մինչ կունտարս Վեթրա եւ Տիմիթրի Շաքուլին աւելցուցին 16ական կէտ՝ ի նպաստ Ռուսիոյ ախոյեանին:

Եւրոպայի ախոյեան Օլիմփիաքոս 82-80 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Թուրքիայէն, յաղթելէ ետք Թուրք Թելեքոմ խումբին: Թուրքերը, գլխաւորութեամբ ամերիկացի Ռիչըրտ Սքոթի (23 կէտ), անակնկալի բերին Օլիմփիաքոսը, որմէ փայլեցան Արթուրաս Քարնիսովաս (22 կէտ) եւ Ձոն Ռոմբրգ (21 կէտ):

Ստորեւ կը ներկայացնենք Բ. հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.-

Ա. ԽՄԲԱԿ

Թուրք Թելեքոմ (Թուրքիա) - Օլիմփիաքոս (Յունաստան) 80-82 (կիսադաշտ 40-39):

Խրուաթիա Սփլիթ (Խրուաթիա) - Մաքաբի Թել Աւիւ (Իսրայէլ) 73-75 (37-41):

Բ ԽՄԲԱԿ

Լիմոժ (Ֆրանսա) - Էսթուտիանթես Մատրիտ (Սպանիա) 83-72 (42-31):

Ռէալ Մատրիտ (Սպանիա) - Փ.Ա.Ս.Ք. Սալոնիքա (Յունաստան) 63-58 (32-22):

Մոսկուայի Բանակայիններ (Ռուսիա) - Պենեթոն Թրեւիսօ (Իտալիա) 82-65 (37-35):

Գ. ԽՄԲԱԿ

Քիւնտըր Պոլոնիա (Իտալիա) - Ալպա Պերլին (Գերմանիա) 81-66 (41-40):

Փարիզ Ս Ժ. (Ֆրանսա) - Պարսելոնա (Սպանիա) 69-68 (36-35):

Ունիոն Օլիմփիա (Սլովենիա) - Փօ Սրթէզ (Ֆրանսա) 71-68 (39-39):

Ստորեւ 4 խմբակներուն դասաւորումները 13 մրցումներէ ետք.-

Ա ԽՄԲԱԿ

1. Օլիմփիաքոս (Յունաստան)
2. Էֆես Փիլսըն (Թուրքիա)
3. Մաքաբի Թել Աւիւ (Իսրայէլ)
4. Թուրք Թելեքոմ (Թուրքիա)
5. Խրուաթիա Սփլիթ (Խրուաթիա)
6. Փորթօ (Փորթուգալ)

Բ ԽՄԲԱԿ

1. Պենեթոն Թրեւիսօ (Իտալիա)
2. Մոսկուայի Բանակայիններ (Ռուսիա)
3. Փ.Ա.Ս.Ք. Սալոնիքա (Յունաստան)
4. Էսթուտիանթես Մատրիտ (Սպանիա)
5. Ռէալ Մատրիտ (Սպանիա)
6. Լիմոժ (Ֆրանսա)

Գ ԽՄԲԱԿ

1. Քիւնտըր Պոլոնիա (Իտալիա)
2. Պարսելոնա (Սպանիա)
3. Ալպա Պերլին (Գերմանիա)
4. Օլիմփիա Լիուպլիանա (Սլովենիա)
5. Փարիզ Ս. Ժ. (Ֆրանսա)
6. Փօ - Սրթէզ (Ֆրանսա)

Դ ԽՄԲԱԿ

1. Ա. Է. Ք. Աթենք (Յունաստան)
2. Թիմսիսթեմ Պոլոնիա (Իտալիա)
3. Ձիպոնա Զաղրեպ (Խրուաթիա)
4. Իւլքերսփոր (Թուրքիա)
5. Փարթիզան Պելկրատ (Եուկոսլաւիա)
6. Հափոել Երուսաղէմ (Իսրայէլ)

Նշենք, թէ առաջին 4 դիրքերը կրաւող խումբերը պիտի հասնին 1/8րդ աւարտականին, որ կը սկսի Մարտ 3ին:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
WHITE CAESAR'S PALACE

Ընտանեկան խանդավառ մթնոլորտ եւ ճոխ յայտագիր: Հայերէն, յունարէն եւ արաբերէն երգերով ելոյթ կ'ունենայ սիրուած երգիչ

ՎԱՐԴԱՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
ՎԱՐԴԱՆԱՔԻ՝ իր նուագախումբով

Եւրոպական երգերով ելոյթ կ'ունենայ երգչուհի

ՄԱՐԻԱ

- 24 տեսակ աղանդեր, օղի եւ խորոված:
- ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ՍԱԿ 1 ԱՆՁԻ 20 ՏՈԼԱՐ:
- ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԻՆ, ՍԱԿ 1 ԱՆՁԻ 15 ՏՈԼԱՐ, ՓՈՔՐԵՐՈՒՆ ԿԷՍ ԳԻՆ:
- ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ՃԱՇ՝ ԸՍՏ ԱՊՍՊՐԱՆՔԻ:

Ճաշարանս տրամադրելի է ամհատական եւ միութենական խրախճանքներու:

Մանրամասնութեանց եւ տեղեր ապահովելու համար հեռաձայնել՝ 406736 (ճաշարան), 03-828232 (պր. Ժորժ Քուտսի) եւ 03-265475 (Արամ Սարգիսեանի):

Մարզական Մարզական

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՂՋԿԱՆՑ ԿԱԶՄԸ ՅԱՂԹԵՑ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻՆ 51 - 44

Շարաթավերջը չատ յաւ կր Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պէյրութի եւ Անթիլիասի մասնաճիւղերու աղջկանց պասքեթպոլի խումբերուն համար, բայց տղաքր պարտութիւն մր եւս կրեցին։

Աղջկանց խումբերուն մրցումները Ա. հանգրուանի վերջինն էին։

Պէյրութի աղջիկները, որոնք 1968էն ի վեր Լիբանանի ախոյեան խումբն են, երէկ, Ռիատիի դաշտին վրայ, 51-44 արդիւնքով յաղթեցին փոխ ախոյեան Անդրանիկի։

Կիսախաղին 26-22 արդիւնքով յաղթական՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի աղջիկները բաւական հանգիստ կր խաղային, բայց վերջին 3 վայրկեաններուն տարբերութիւնր նուազեցաւ մինչեւ 2 կէտի։ Թայմ-աուէթ մր մարգիչէն, եւ ամէն ինչ բնական դարձաւ, մանաւանդ Գեղեցիկի եւ Դալարի կողովներէն ետք։

Լաւ ցուցմունքներ ստանալով հետեւողական պայքարող Հ.Մ.Ը.Մ.ի աղջիկները յաղթեցին մրցումր՝ ուրախացնելով համակիրները։

Օր մր առաջ, «Ֆուատ Շեհապ» համալիրին մէջ, Անթիլիասի աղջիկները 82-46 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնած էին Քահրպան։ Կիսախաղին Անթիլիասի աղջիկները 32-21 արդիւնքով յառաջացած էին։ Այս մրցումէն ետք, Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքր դժուար մրցում մր ունէին կատարելիք անցեալ տարուան փոխ ախոյեան Թատամոնի դէմ։ Զարմանալի էր, որ քանի մր մարգիկ դաշտ չէին ներկայացած։

Հ.Մ.Ը.Մ. չկրցաւ դիմագրել Թատամոնի յարձակումներուն, եւ կիսախաղին արդէն պարտուած էին մրցումր՝ 61-29 արդիւնքով։

Բ. կիսախաղին, երր արդէն արդիւնքր վճռուած էր, Թատամոն իր կէտերր աւելցուց 116-65 արդիւնքով յաղթելով։

Տղաքր, որ այս տարի Ա. դասակարգ վերադարձած էին, աւելի պատասխանատու պէտք է գան իրենք գիրենք։ Ճիշդ է, որ Հ.Մ.Ը.Մ. ֆայնըլ-ֆորի մասնակցող խումբերուն կարողութիւնր չունի, բայց նչելի է, որ Հ.Մ.Ը.Մ. պէտք է առնուազն Սրդ դիրքր գրաւէ։

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

ՍԻԵԹԼ – ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍ ԼԷՅՔԸՐՔ 101–95

Էն. Պի. Էյի մրցումներր չարունակուեցան չարաթավերջին։ Լաւագոյն արդիւնքներր արձանագրող խումբերր՝ Սիեթրլ Սիւփըրսոնիքս եւ Լոս Անճելըս Լէյքըրզ իրար դէմ մրցեցան աւաջինին դաշտին վրայ։

Սիեթրլ յաղթեցաւ 101-95 արդիւնքով պարտութեան մատնել Լէյքըրզր։ Վին Պէյքըր 23 կէտ եւ 10 ռիպաուներ ձեռք ձգեց։ Կէրի Փէյթըն աւելցուց 20 կէտ, 11 ռիպաուներ եւ 7 վճռական փոխանցումներ՝ ի նպաստ Սիւփըրսոնիքսի, որ այժմ լաւագոյն արդիւնքներր ձեռք բերող խումբն է։

Շաքիլ Օնիլ նչանակեց 30 կէտ եւ 12 ռիպաուներ՝ ի նպաստ Լէյքըրզի, որ 4 յաջորդական մրցումներ յաղթած էր այս մրցումէն առաջ։

Արեւելեան չրջանի լաւագոյն խումբր՝ Շիքակո Պուլզ 100-98 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Նիւ Ճըրզի Նեթցր այս վերջինին դաշտին վրայ։

Մայքրլ Ճորտըն 32 կէտ նչանակեց եւ Սքոթի փիփըն աւելցուց 19 կէտ եւ 9 վճռական փոխանցում՝ ի նպաստ Պուլզի որ իր յաջորդական 4րդ մրցումր յաղթեց։ Տենիս Ռոտմըն բացակայ էր այս մրցումէն, որովհետեւ ան Շիքակոյ դրկուած էր՝ աւաւտեան փորձին բացակայելու պատճառով։

Մնացեալ չարաթավերջի մրցումներուն արդիւնքներր։

ԱՄԵՐԻԿԱ ՕՐ

Ինտիանա Փէյսըրզ - Եութա Ճէզ	106-102
Պոսթըն Սելթիքս - Աթլանթա Հոքս	89-85
Շիքակո Պուլզ - Նիւ Ճըրզի Նեթց	100-98
Ֆիլատելֆիա 76ըրզ - Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզ	98-87
Մայեմի Հիթ - Օրլանտո Մեճիք	102-90
Սան Անթոնիո Սփըրզ - Տալաս Մեւերիքս	81-75
Ֆէօնիքս Սանզ - Տենվըր Նակէթց	93-77
Վէնքուվըր Կրիզլիզ - Կոլտըն Սթէյթ Ուորիըրզ	88-80

ԵՐԿՈՒ

Թորոնթո Ռէփթըրզ - Միլուոքի Պաքս	113-107
Նիւ Եորք Նիքս - Տիթրոյիթ Փիսթընզ	99-92
Սիեթըլ Սիւփըրսոնիքս - Լոս Անճելըս Լէյքըրզ	101-95
Ինտիանա Փէյսըրզ - Պոսթըն Սելթիքս	95-88
Ուաշինկթըն Ուիզըրդ - Նիւ Ճըրզի Նեթց	104-87
Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզ - Աթլանթա Հոքս	92-77
Քլիվլէնտ Քեւելիրզ - Ֆիլատելֆիա 76ըրզ	111-92
Ջարլոթ Հորնեթց - Տալաս Մեւերիքս	94-92
Հիւսթըն Ռոքէթց - Սան Անթոնիո Սփըրզ	112-87
Միլուոքի Պաքս - Սաքրամենթո Քինկզ	101-97
Վէնքուվըր Կրիզլիզ - Կոլտըն Սթէյթ Ուորիըրզ	107-96
Տենվըր Նակէթց - Լոս Անճելըս Քլիփըրզ	99-81

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՋՐՈՅՑ

ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄԻՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԳՐԱԳԷՏ
ԳԷՈՐԳ ԷՄԻՆԻ ՀԵՏ

Երկուշաբթի 26 Յունուար 1998, ժամը 6ին «Garden Tower» - Անթիլիաս։

ԱՄՍՏՐԱԼԻՈՅ ԹԵՆԻՍԻ ԲԱՑ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՌԱՖԹԸՐ ԵՒ ՌՈՒՍԵՏՍՔԻ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿՐԵՑԻՆ

Լինտսի Տէվընփորթ (Մ.Ն.)

Անցեալ տարի Փաթրիք Ռաֆթըր եւ կրկին Ռուսեստսքի ընտրուած էին տարուան լաւագոյն յառաջացած մարգիկները։

Անոնցմէ չատ աւելին կր սպասուէր Աւստրալիոյ թենիսի մրցաշարքին։ Բայց աշխարհի թիւ 2 թենիսմէն Ռաֆթըր (հակառակ իր երկրին մէջ խաղալուն) անակնկալ պարտութիւն մր կրեց սպանացի Ալպերթօ Պեռազաթեգիին՝ 6-7, 7-6, 6-2 եւ 7-6 արդիւնքով, եւ դուրս մնաց։

Բրիտանացի Ռուսեստսքի (թիւ 5) չատ աւելի «դիւրին» պարտութիւն մր կրեց աւստրալիացի Թոտ Վուտպրիճէն՝ 7-6, 6-4 եւ 6-2 արդիւնքով։

Այս անակնկալները Սրդ օրուան (Շարաթ օր) մրցումներուն էին։ Երկկամառնային անձրեւի պատճառով, միայն 5 մրցումներ տեղի ունեցան։ Թիւ 1 թենիսմէն Փիթ Սամփրաս իր առաջին յուրջ մրցումր կատարեց, եւ 7-6, 6-4 եւ 6-4 արդիւնքով պարտութեան մատնեց մարոքցի Հիշամ Արագին։

(Սամփրաս, չատ հաւնեցաւ իր մրցակիցր (որ յաւ ելոյթ ունեցաւ), եւ յայտնեց, թէ Մայքրլ Ջանկէն ետք, Արագի յաւագոյն պայքարող եւ արագավազ մարգիկն է։

Աղջկանց թիւ 2 դասուած Լինտսի Տէվրնփորթ (Մ.Ն.) չախչախիչ յաղթանակ մր արձանագրեց ռումանացի Իռինա Սփոռա Տրոկմիրի (թիւ 15) վրայ՝ 6-0 եւ 6-0 արդիւնքով։

Ստորեւ Սրդ (Շարաթ) եւ Երկ (երէկ) օրերու մրցումներուն արդիւնքներ։-

ՇԱԲԱԹ ՕՐ

●ՏՂԱՔ

Ալպերթօ Պեռազաթեգի (Սպանիա) - Փաթրիք Ռաֆթըր (Աւստրալիա) 6-7, 7-6, 6-2 եւ 7-6։

Նիքոլաս Քիֆըր (Գերմանիա) - Ժերոմ Կոմար (Ֆրանսա) 7-5, 4-0 ապա Կոմար վիրաւորուեցաւ։

Թոտ Վուտպրիճ (Աւստրալիա) - Կրկէ Ռուսեստսքի (Բրիտանիա) 7-6, 6-4 եւ 6-2։

Լիոնէլ Ռուէ (Ֆրանսա) - Քարիմ Ալամի (Մարոք) 7-6, 6-2 եւ 6-4։

Կիւմ Ռաու (Ֆրանսա) - Ուէյն Պլէք (Զիմպապուէ) 6-3, 6-2 եւ 7-5։

Նիքոլա Էսքիւտ (Ֆրանսա) - Ռիչի Ռենեպըրկ (Մ.Ն.) 1-6, 6-7, 6-2, 7-5 եւ 6-4։

Անտրէ Ագասի (Մ.Ն.) - Անտրէա Կաուենցի (Իտալիա) 6-2, 6-3 եւ 6-0։

Մարչելօ Ռիոս (Չիլի) - Ֆեռնանտ Իլիէ (Աւստրալիա) 6-2, 6-3 եւ 6-2։

●ԱՂՋԻԿՆԵՐ

Ամանտա Քոյզըր (Հար. Ափրիկէ) - Անասթէյզիա Իվուլա (Աւստրալիա) 6-3, 6-1։

Եայուք Պասուքի (Ինտոնէզիա) - Տոմինիք Վան Ռուսթ (Պելճիա) 6-4 եւ 6-4։

Անկէ Հիւպըր (Գերմանիա) - Ժոանէթ Քրուկըր (Հար. Ափրիկէ) 6-7, 6-3 եւ 6-2։

Մարթինա Հինգիս (Զուիցերիա) - Աննա Քուրնիքովա (Ռուսիա) 6-4, 4-6 եւ 6-4։

Մարի Փիրս (Ֆրանսա) - Օլկա Պարապանչիքովա (Պիերուուսիա) 7-5 եւ 6-3։

Այ Սուկիյամա (Ճափոն) - Մակտալենա Կրպիսպովաքա (Լեհաստան) 7-6, 1-6 եւ 6-4։

Հենրիեթթա Նակիովա (Սլովաքիա) - Էլենա Լիխովցեւա (Ռուսիա) 6-7, 7-5 եւ 6-2։

Արանչա Սանչէս (Սպանիա) - Ռիքա Հիրաքի (Ճափոն) 6-2 եւ 6-3։

ԵՐԿՈՒ

●ՏՂԱՔ

Եոնաս Պիորքման (Շուէտ) - Պայրըն Պլէք (Զիմպապուէ) 6-2, 6-1 եւ 6-4։

Փիթ Սամփրաս (Մ.Ն.) - Հիշամ Արագի (Մարոք) 7-6, 6-4 եւ 6-4։

Փեթր Քորտա (Չեխիա) - Սեւտրիք Փուիյ (Ֆրանսա) 6-4, 6-4, 3-6 եւ 6-3։

●ԱՂՋԻԿՆԵՐ

Լինտսի Տէվրնփորթ (Մ.Ն.) - Ռուքսանտրա Տրաքոմիր (Ռումանիա) 6-0 եւ 6-0։

Վինոս Ուիլիամս (Մ.Ն.) - Փէթի Շնայտըր (Զուիցերիա) 6-4 եւ 6-1։

Այսօր տեղի պիտի ունենան Սրդ օրուան մրցումներ հետեւեալ յայտագրով։-

●ՏՂԱՔ

Անտրէ Ագասի (Մ.Ն.) - Այպերթօ Պեռազաթեգի (Սպանիա)

Նիքոլաս Քիֆըր (Գերմանիա) - Կիւմ Ռաու (Ֆրանսա)

Թոտ Վուտպրիճ (Աւստրալիա) - Նիքոլա Էսքիւտ (Ֆրանսա)

Լիոնէլ Ռուէ (Ֆրանսա) - Մարչելօ Ռիոս (Չիլի)

●ԱՂՋԻԿՆԵՐ

Ամանտա Քոյզըր (Հար. Ափրիկէ) - Անկէ Հիւպըր (Գերմանիա)

Մարի Փիրս (Ֆրանսա) - Հենրիեթթա Նակիովա (Սլովաքիա)

Քոնչիթթա Մարթինէս (Սպանիա) - Պարպարա Շիթ (Աւստրիա)

Մարթինա Հինգիս (Զուիցերիա) - Եայուք Պասուքի (Ինտոնէզիա)

Սանտրին Թեսթիւտ (Ֆրանսա) - Թամարին Թանասուկարն (Թայլէնտ)

Այ Սուկիյամա (Ճափոն) - Արանչա Սանչէս (Սպանիա)

ՄՈՆՏԻԱԼԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

ՍԱՆԹԻ ՓՈԽԱՐԻՆԵՑ ՎԻՐԱՒՈՐ ՀԻԵՐՈՆ

Հիէրօ՝ վիրաւոր

Նատալ պահեստի մարզիկ՝ Պարսելոնայի հետ. հիմնական մարզիկ՝ ազգային խումբին հետ

Սպանիոյ ազգային խումբը Չորեքշաբթի օր բարեկամական մրցում մը պիտի ունենայ Ֆրանսայի դէմ։ Մրցումը առիթ պիտի ըլլայ նաեւ Փարիզի մէկ շրջանին մէջ (Սէն Տընի) կառուցուած «Սթատ Տը Ֆրանս» դաշտի բացումին։

Սպանիոյ մարզիչ Խաւիէ Քլեմենթէ իր 18 մարզիկները ընտրեց անցեալ շաբաթավերջին։ Միակ վերջին փոփոխութիւնը եղաւ Աթլեթիքօ Մատրիտի յետասպահ Սանթի Տենիան նկատի առնել՝ Ռէալ Մատրիտի Յեռնանտօ Հիերոյի փոխարէն։ Հիերօ, որ միշտ ալ եղած է Քլեմենթէի հիմնական կապմին մէջ, վիրաւորուած է եւ 10 օր պիտի բացակայէ կանուչ դաշտերէն։

Քլեմենթէ, Պարսելոնայէն 7 մարզիկներ ընտրեց, որոնցմէ 5ը պահեստի մարզիկներ դարձած են այս տարի։

Ստորեւ 18 մարզիկները.-

ԲԵՐԴԱՊԱՀՆԵՐ.- Անտոնի Սուպիսարեթա (Վալենսիա) եւ Սանթիակօ Քանիսարէս (Ռէալ Մատրիտ)։

ՅԵՏՍԱՊԱՀՆԵՐ.- Ափելարտօ Ֆեռնանտէս (Պարսելոնա), Քարլոս Ակիլերա (Աթլ. Մատրիտ), Ռաֆայել Ալքորթա (Աթլ. Պիլպաօ), Ալպերթ Ֆեռեր (Պարսելոնա), Սանթի Տենիա (Աթլ. Մատրիտ), Միկել Անիէլ Նատալ (Պարսելոնա), Ռոպերթօ Ռիոս (Աթլ. Պիլպաօ) եւ Սերճի Պարիւսան (Պարսելոնա)։

ՄԻՋՆԱՊԱՀՆԵՐ.- Կիյերմօ Ամոր (Պարսելոնա) եւ Լուիս Էնրիքէ Մարթինէս (Պարսելոնա)։

ՅԱՌԱՋԱՊԱՀՆԵՐ.- Ալֆոնսօ Փերէս (Ռէալ Պեթիս), Քիքօ Նարվաէս (Աթլ. Մատրիտ), Ռաուլ Կոնզալէս (Ռէալ Մատրիտ), Եոսիպա Ի՛չեպերիա (Աթլ. Պիլպաօ), Երտի Լարտին (Աթլ. Մատրիտ) եւ Խուան Փիցի (Պարսելոնա)։

ՄԻԼՈՒՈՔԻՈ ԿԸ ՄՆԱՅ ԼՈՒՐԻՄԱԼՈՒԹԻՒՆ ԿԱՂՋԱՏԷՆ ՆԵՐՔՍ

Սաւօ Միլոսեւիչ, որ փոխանցումներու ցանկին վրայ դրուած էր իր ակումբին՝ Ասթոն Վիլա, Տարքօ Քուվասեւիչ (ՌԷալ Սոսիետատ) եւ Վլատան Լուքիչ (Մէս)։

ԼՕՍԻ «ՆԱՅԻՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ - ՊՐԱՆՔ

Փետրուար 10, 1998 առաւօտեան ժամը 10ին, «Ալժարուֆէ» ճաշարանին մէջ. Մասնակցելու՝

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՉԳԷՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ. «ՓՈՐՁ Է ԱՐԻՈՒՄ ...

ւել Վաճրամ Խորխոռուելու վրայ, այսօր արդեն խոսում են, որ պայթեցրել են Մանուել Գրիգորեանի Արշալույսի տունը, եւ այսպես շարունակ: Հարցնում են, հարկ եղած դեպքում ինչ էք անելու: Ես եւս մեկ անգամ հաւաստիացնում եմ ոչինչ չենք անելու: Հայաստանի գլուխը ուժերը ստեղծուած են կռուելու արտաքին թշնամու դեմ եւ քաղաքական պայքարին չեն խառնուելու: Ես սեւ մեկը յոյս չունեցաւ, թէ Հայաստանի գլուխ ուժերը կարող են ներքաշուել այս խաղի մէջ:

Երկրապահները ինչպես ոչնչի չեն պատրաստում, դրա կարիքը չկայ: Հայաստանում ոչ մի սարսափելի բան չի կատարուել: Երկրապահին քաղաքական կեանքին խառնելու սին փորձերը ոչինչ չեն յանգեցնի: Երկրապահները որեւէ ծայրայեղութիւնների չեն մասնակցելու:

Եւ ամենավերջին վտանգը: Ցաւօք սրտի, խօսելով համաշխարհային հաւասարակշռութեան կարծիքի կրեւորութեան մասին, մենք այս քայլերով համաշխարհային հաւասարակշռութեանը նախ տրամադրում ենք, թէ նայ ժողովուրդը ոչ տնտեսական եւ ոչ էլ ներքին ճգեւոր ներուժ ունեցող ժողովուրդ է, որը ոչ մէկին տալու բան չունի, բացի առնելուց, ձեռքը մեկնելուց եւ երկրորդը, որ մենք անկաբեկիչներ ենք: Աւրոպական քաղաքական ինստիտուտների համար տարածել նման տեսակէտ... յետոյ ինչպես ենք դրա տակից դուրս գալու, սերունդները դրա տակից դուրս չեն գալու:

Վատ գործընթացներ են: Ես անձամբ դէմ եմ այդ գործընթացներին եւ ուզեցի ձեզ, ձեր միջոցով մեր ժողովրդին իմդրել, որ ականջ չկախեն այս յերիւրանքներին:

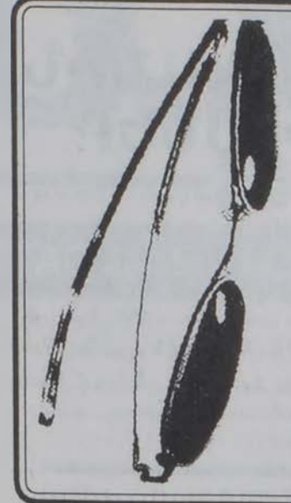
Ոչ մի սարսափելի բան Հայաստանում չի կատարւել: Մենք երաշալի վիճակի մէջ ենք: Առաջին անգամ մենք հանդէս ենք գալիս յաղթողի դիրքում, եւ ուղղակի պէտք է գտնել եզրերը, ազգային միասնականութիւնը, վերականգնել այն ոճը, որ մենք ունէինք եւ մեզ յատուկ վտանգ, մարդավայել, սթափ կեցուածքով մտնել բանակցութիւնների մէջ եւ մեր ռազմական յաղթանակները վերածել քաղաքական յաղթանակների: Այս ամենի համար պէտք է հաւատ, ազգային միասնականութիւն, եթէ մենք Հայաստանի ներսում ունենանք միասնականութիւն. Սփիւռքը առաւել քան պատրաստ է մտնելու այդ միասնութեան մէջ: Մենք պէտք է կարողանանք մեծացնել մեր համաշխարհային դիմադրողականութիւնը տնտեսապէս, քաղաքականապէս, բարոյապէս, եւ անկասկած յաջողութիւններ կ'ունենանք»:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒ...

գեր: Խիստ արմայապաշտ ուսարիական շարժում մը, որ կը կոչուի Երկրէ. Ըստ անոնց՝ կը ծգտի վերահաստատել ոչ միայն Հապսպուրգները, այլեւ՝ Հապսպուրգներու կայսրութիւնը: Անոր նեոհեթանոսները կը հաւատան թէ Ասարքին հանրապետութիւնը բարեարար չէ. թագաւորութեան մը համար: Նայնպէս ալ Հունգարիոյ արմայապաշտները կը ծգտին վերականգնել Թրանսիլվանիոյ (այսօրուան Ռումանիոյ տարածքին մէջ) եւ հարաւային Սլովաքիոյ հողամասերուն ժամրողջականութիւնը»:

Նման խնդրայարոյց հարցեր եւ քննուկներ պատճառ կարծած են, որ եւրոպայի բազմականապէս ամրնկնի կարելի արմայական դէմքը՝ Օրթօ Վոն Հապսպուրգ, որ Ասարօհունգարիոյ Ծրագիր ժողովի Բ. կայսեր բոռն է, հրաժարի կայսրութեան գոյք գահերուն պահանջէն: Եւրոխորհրդարանի իրրեւ վերմանացի անդամ, ան շատ աւելի մեծ բազմական ուժ ունի, բան եւրոպայի իշխանութիւն. զուրկ բոլոր արմայական ժառանգորդները միասին: Աւելին. անոր շատ իղձ կը շարունակուի: երկրորդ մանչը այժմ դեսպանի դիրք կը վայելէ. Հունգարական պետութեան մէջ:

Ուրիշներ շատ աւելի նեռացած են իրենց գահերէն՝ դիպուածի կամ գլխիերու բերումով: Մոնթենեգրոյի (1918ին նուաճուելուէ ի վեր միացած պալքանեան փոքր պետութիւն մը) գահը պահանջող անձը իր նամայնութեան մօր կողմէ. դուստրակոչուած է իրրեւ Ֆրանսացի եւ միայն վերջերս դարձած է. իրրեւ Մոնթենեգրոյի գահին ժառանգորդուհի է. Այժմ ան կը փորձէ. ազատիլ իր մայրենի լեզուէ... Զանգիպարի աւերակներ մոռացարեանց մէջ կ'ապրի անգլիական փոքր գիւղաքաղաքի մը մէջ եւ նամակներու չի պատասխաներ: Եգիպտոսի գահաժառանգը՝ Ֆարուք, նոյնպէս՝ Իտալիոյ եւ Իրանի գահաժառանգները:

BOSS
HUGO BOSS
Semerjian
OPTICAL
Պուրճ Համուտ
«Արմենիա» պողոտայ
Հեռ. 260756 եւ 268657

ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ Է ԱՐԴԵՆ

ՄԱՐԶԻԿ
ՀԱՍԸ

ԺԶ. ՏԱՐԻ, 1997, ԹԻՒ 12 (186)

«Մարզիկ»ի այս թիւով տեսնել 1998ի Մոնտիալին նուիրուած թղթածրարը՝
- «20րդ դարու Մոնտիալը»
- Մոնտիալը սկսաւ
- Մոնտիալի հասնող 32 խումբերը
- Մոնտիալի դաշտերն ու իրաւարարները
- Հայաստանը Մոնտիալի վտանգի մրցումնեխուն:

Առաւել՝ 1997 տարուան մարզական այբուբեն, լիբանանեան ֆութպոլի նուիրուած ակնարկներ եւ Հ. Մ. Ը. Մ.ական կեանքի անդրադարձներ: 40 էջ: 3000 լ. ն.:

Ստանալու համար դիմել՝ «Մարզիկ» ցրուիչ եղբ. Յակոբ Գալակէօզեանին եւ գլխաւոններ «Համազգային», «Միեր» եւ «Մովսէս»:

REQUIRED
CHILDREN'S GOVERNESS
For Jeddah, Saudi Arabia

To live-in with a Lebanese family (single parent) with two children aged 8 and 10 years

Requierments:
- Age 30 - 45 years
- Must possess minimum 5 years experience in bringing up children aged 6-12 years
- Must provide work reference & character reference
- Must have minimum a high school degree and preferably a university degree
- Must be fluent in English & Arabic - written & spoken

Salary will be commensurate with qualification & experience and will not be a limiting factor.

For interview, please contact Tel: 01 531821.

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպութեամբ՝
ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻ
ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԼԻԱՁՕՐ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

Նախագահութեամբ՝
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՄԵԹՐ ՅԱԿՈԲ
ՁՈՒԽԱՏԱՐԵԱՆԻ
(Պետական երեսփոխան)

Ելոյթ կ'ունենայ սիրուած երգիչ՝
ԱՐԱՐԱՏ ԱՇԱՐՈՆԵԱՆ
Ընկերակցութեամբ
ՇԱՆԹ ՏԻՇՉԷՋԷՆԵԱՆԻ
եւ իր նուագախումբին

Շաբաթ. 7 Փետրուար 1998, երեկոյեան ժամը 9ին սկսեալ. *Գալինօ Ֆեսթ* Անթիլիասի մէջ:
- Անանկնկալներ...
- Աւանդական տաւել - վուռնա...
- Խանդավառ մթնոլորտ...
- Տոմսերը առանալ ԳՐԱՏՈՒՆ ՄՈՎՍԷՍԵՆ, Պուրճ Համուտ:

ՄԱՆՕԹ.- Նոյեմբեր 29ի վիճակահանութիւնը

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ֆլօր Կարապետեան
Տիար Նորայր Կարապետեան
Տէր եւ տիկին Գասպար Կարապետեան
Տէր եւ տիկին Մամիկոն Կարապետեան
Տէր եւ տիկին Ադկ Կարապետեան եւ գաւակունք
Տիկին Ագատուհի Տիմիճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Տարօն Կարապետեան
Տիար Վաչէ Կարապետեան
Տէր եւ տիկին Հրաչ Յակոբեան
Տիար Բաֆֆի Կարապետեան
Տէր եւ տիկին Օննիկ եւ Մելքոն Գարակէօզեան
Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, հօրեղբօր եւ հարագատին՝

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Հալէպ, 1923ին)

մահր, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, 22 Յունուար 1998ին:
Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Ուրբաթ, 23 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 3.30ին, Հալէպի Ս Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ:
- Նեռկայ պիտի ըլլայ իրրեւ մանուգ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ 70 ԱՄԵԱԿ

Անձնախընթաց գեղչ- վաճառք

Փոքրեր, Երիտասարդներ, եւ Ծերեր, ժամադրուեցէք Համազգայինի Գրատան
Մեծ գեղչ վաճառքին
12 Յունուարէն սկսեալ:
Առաւօտեան ժամը 7:30 էն
երեկոյեան ժամը 6:
**Անակնկալներ*
**Շաղոյեան մշակութային կեդրոն*
Պուրճ Համուտ : Հեռ: 01-583030

ԾԱԽՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

- Պուրճ Համուտ, «Հարպոյեան» շէնք, 7րդ յարկ, BLOC A., 77 քառ. մեթր տարածութիւն, քառ. մեթրը 600 տոլար: Հեռ. 268018 եւ 03-680920:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ
9 ՄԱՅԻՍ 1998
ՀԱՅ ԱԻԵՏ. ՔՈԼԷՃ ՇՐՋ. ԳՈՐԾԱՒԱՐԻ ՄԱՐՄԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ
ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՁԻԱՁԱՁԵՒԵԼ

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

- Պուրճ Համուտ, Արաքս պողոտայ: Հեռ. 260550 եւ 03-853258:

ՎԱՐՁՈՒ Է

- Գրասենեակի կամ դարմանատան յարմարութեամբ յարկաբաժին մը, «Արմենիա» մայր պողոտայ, «Պանք Տը Սիրի Է Տիւ Լիբան»ի դիմաց: Հեռ. 267242:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ
10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1998
Լ.Օ.Խ.Ի «ԱՇԽԷՆ» ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ
ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՁԻԱՁԱՁԵՒԵԼ

ՎԱՐՁՈՒԻ ԽԱՆՈՒԹ (*ՏԱՄԱՆՈՎ*)

- Պուրճ Համուտ, «Արմենիա» պողոտայ, CARINO կօշիկի վաճառատունը: Հեռ.՝ 01-258912 եւ 04-927304:

ՎԱՐՁՈՒԻ ԱՏԱՂՁԱՐԱՆ (*ՏԱՄԱՆՈՎ*)

- Ձորքար Պլաթի մէջ, (մենարանի կից), 2 դուռով: Լաւ պայմաններ: Հեռ. 201937:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱՍՔԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ
- ՆՈՒԱՔԱԳՈՑՆ սակերով
- ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
- Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 248238, 262221:

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՒՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Մի՛ մխէք ձեր ուժերը անօգուտ գործերու համար, այլ արամայրիցէք գանուիք բարեխիղճական աշխատասիրութեան, ձեր ընտանիքին բարօրութեան:

ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Ձեր վեհանձնութիւնը պիտի մղէ ձեզի օգնութեան փութալու յուսալքուած մէկ ապահովող անձի մը, որ երախտապարտ պիտի ըլլայ ձեզի՝ ձեր այս բարիքին համար:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Ձեր գործունէութիւնը, ձեր ասպարէզին հանդէպ ձեր խղճամիտ կեցուածքը արժանի է մեծ յարգանքի, բայց ձեր շուրջը կան անտարբեր ու անգիտակից մարդեր, որոնք շատ մի՛ կը գնահատեն նման արժանիքները:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Կ'ուզէք մասնակցիլ ընկերային-մարդասիրական գործունէութեան մը, բայց չէք կրնար կեդրոնացնել ընտրութեան մը վրայ ու չէք գիտեր ո՞ր մէկ կողմ դառնալ:

ԱՌԻՄ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Ստեղծագործ էք, ունիք նոր գաղափարներ ու պիտի արագայարէք գանուիք ամէն գնով, որովհետեւ սխանչելի գաղափարներ ունիք: Այսօր պիտի գնահատուիք:

ԿՈՅՄ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Վեպի գործարքներ մի՛ պիմէ, որպէսզի չտառապիք յոգնիք. աշխատեցէք հանգարտօրէն, որպէսզի ունեցած արդիւնքներ ըլլայ օրր:

ԿՇԻՌ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Ժպիտ մը, նուէր մը շատ պիտի գնահատուին: Մի՛ զրկեցիք ձեր վիճակին, այլ նայեցէք ձեզմէ աւելի ակարներուն եւ խեղճերուն ու գոհացէք:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Ձեր բախտը բաց է այսօր, նոր յաջողութիւններ պիտի արձանագրէք, պիտի արժանանիք գնահատութեան: Կան զբօսանքներ եւս: Օրր բախտաւոր է:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Աղուց բափով ու առատ աշխատասիրով պիտի սկսի շաբաթը: Ոչ ոք պիտի կարենայ նեռանալ ձեր կշռոյթին: Պիտի արագարէք ձեր ակնկալածէն աւելի:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Շատ զգայուն էք այլոց ցաւերուն եւ հոգերուն նկատմամբ: Բարեկամի մը օգնութեան ձեռ պիտի երկարէք, որովհետեւ ան շատ նեղ կացութեան մէջ է:

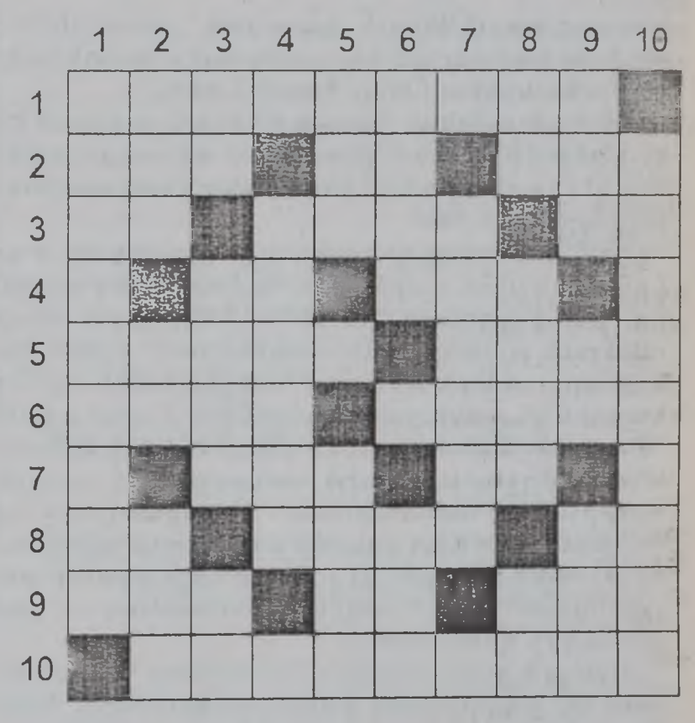
ՕՐՈՎԱՆՈՑՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

Իրար մի՛ անցնիք գործ մը յաջողցնելու համար: Եղէք հանգարտ, առանց ձեր անսակէսները պարտադրելու ձեր շուրջիններուն: Համեստ եղէք ու սիրալիր:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Անօգուտ է ջղայնանալը ոչինչ նարցերու համար: Վանեցէք ձեր մուր միտքերը, գանուիք փոխարինեցէք շինիչ գաղափարներով, աշխատեցէք լաւատեսութեամբ:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3886
Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. «Համագգայինի հիմնադիրներէն:
2. Արեգակնային յոյս - Կրկնուած ձայնաւորներ - Լման կտոր (հակ.):
3. Նոյն կիրերը - Պիսակ - Այրուբենէն:
4. Անձնական դերանուն - Ուրոյն (հակ.):
5. Ջեռնառումը - Իգական օտար անուն:
6. Հայ նահապետ - Թեր, անաւարտ:
7. Մ. Գրային նահապետ - Կրկնուած բաղաձայններ:
8. Յաւելում - Համբերէ՛, պիմացի՛ր - Կենդանական սեռ:
9. Կակուղ (տառ) - Այրուբենէն - Կուռար:
10. Աթոմական, միջուկային:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Կարճ ու կտրուկ (խօսք):
2. Իրական ստեղծագործութիւն - Ձայնակից տառեր - Ջամփիկ:
3. Իրերայաջորդ կիրեր - Մէկի ընդհանուր քարտուղարը - Ո ւր:
4. Հոգածու:
5. Արական օտար անուն - Դէզ, վտեթար:
6. Փութկոտ - Օդանման գոյացութիւն:
7. Իգական օտար անուն:
8. Կրկնուած կիրեր - Ագռր - Հոլովակերտ մասնիկ:
9. Թռչուններու պապար - Այրուբենէն - Հիւսիսային Ամերիկայի լիճերէն:
10. Ագաչական:

ԹԻՒ 3885

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Մ	Ա	Զ	Ե	Կ	Ա	Մ	Ա	Ս	■
2	Ե	Ղ	Ի	■	Օ	Մ	■	Տ	Ե	Ս
3	Ն	Ա	■	Ս	Տ	Է	Պ	■	Պ	Պ
4	Ա	■	Ա	Պ	■	Ն	Ա	Թ	■	Ի
5	Շ	Ա	Լ	Ա	Կ	■	Տ	Ո	Ի	Տ
6	Ն	Կ	Ա	Ն	■	Ք	Ե	Ն	Ի	Ա
7	Ո	■	Ն	Ի	Հ	■	Ա	Շ	■	Կ
8	Ր	Ր	■	Ա	Ր	Ի	Ն	■	Ք	Ո
9	Հ	Ո	Լ	■	Ա	Մ	■	Դ	Ա	Ի
10	■	Պ	Ա	Ր	Տ	Ա	Զ	Ա	Ն	Ց

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ԱՆՋԻՏՈՂ՝ ԻՐԱՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն եւ արտաքին քաղաքականութեան անոր խորհրդատուները որոշեցին հաստատ եւ անկիրթ կեցուածք որդեգրել Իրաքի դէմ:

Քլինթըն տեսակցութիւն ունեցաւ փոխ նախագահ Ալ Կորի եւ այլ խորհրդատուներու հետ՝ քննարկելու համար Իրաքի վերջին իրագարձութիւնները ու ատոնց գծով որդեգրուելիք միջոցառումները:

Իրաքցարդ կր մերժէ արտօնել նախագահական ապարանքներու ու կեդրոններու քննութիւներ ՄԱԿի քննիչներուն կողմէ՝ տագնապ մր ստեղծելով իր եւ ՄԱԿի միջեւ:

Սպիտակ Տան մէկ բանրերը յայտնեց, որ Քլինթըն ու խորհրդատուները քննարկած են նաեւ Իրաքի կէնքերու փճացման հսկող յանձնախումբին նախագահ Ռիչըրտ Պաթլըրի ներկայացուցած տեղեկագիրը: Պաթլըր մէկ օր առաջ տեղեկագիր մր ներկայացուցած էր ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին: Քլինթընի հանդիպումը խորհրդատուներուն հետ որոշում կայացնելու համար չէր, այլ պարզապէս անգամ մր եւս քննելու Իրաքի դէմ որդեգրուելիք ընտրանքները, որոնց կարգին է գինուրական գործողութիւն մր: Ժողովականները չեշտեցին, որ Իրաք պէտք է ենթարկուի ՄԱԿի որոշումներուն եւ թէ գինուրական գործողութեան մր ընտրանքը միշտ ալ հաւանական պիտի րլլայ:

Միւս կողմէ, Միացեալ Նահանգներու պախաւոր դաշնակից Բրիտանիոյ մէկ օդանաւակիրը Մոց հասաւ երէկ՝ միանալու համար հոն գտնուղ ամերիկեան նաւատորմիղին:

Բրիտանական «Ինվինսիպըլ» օդանաւակիրը Միջերկրականի մէջ կր գտնուէր, երբ Մոց ուղղուելու հրահանգր ստացաւ:

● *ԻՐԱՔ գործնական միջոցներու պիտի դիմէ իրականացնելու համար կամաւոր գինուորներու բանակի ծրագիրը: Նախագահ Սատտամ Հիւսէյն կառավարութենէն պահանջեց ամրողջացնել ծրագիրը, որ գործադրութեան պիտի դրուի յառաջիկայ չարաթ:*

● *ԻՐԱՔԵԱՆ օրաթերթերը երէկ յայն տեղ տրամադրեցին Քլինթընի սեռային գայթակղութեան: Օրաթերթերը կր գրէին, որ Քլինթըն պիտի խեղդուի այս գայթակղութեան մէջ, որուն պատճառներն են իր կամքի տկարութիւնն ու անասնական րնազդներու հետեւիլը: «Քլինթըն փրկարար մեծ նաւու մր կր կարօտի» կր գրէր օրաթերթերէն մէկը:*

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԻՐԱՆԻ ՄԵՋ ԻՐ ՈՒՆԵՑԱԾ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

ՍԱԴԱՖ՝ ԼԱՒՍՏԵՍ

ՊԱՂՏԱՏ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Իրաքի արտաքին գործոց նախարար Մոհամէտ Սայիտ Սահաֆ Շաբաթ օր ըսաւ, որ Թեհրանի մէջ կայացած իր խօսակցութիւններուն բաւական յառաջդիմութիւն արձանագրած են, յատկապէս պատերազմի բանտարկեալներու հարցին գծով:

Սահաֆ անցեալ շաբաթ Թեհրան այցելած էր եւ քանի մը օրուան ընթացքին տեսակցութիւններ ունեցած՝ իրանցի բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ:

Իրան եւ Իրաք վերջերս աշխատանք կը տանին բնականոն դարձնելու համար իրենց կապերը, որոնք խզուած էին 1980-1988ի միջեւ տեղի ունեցած պատերազմի տարիներուն: Երկու երկիրները առկախ մնացած հարցեր ունին, որոնց կարգին են պատերազմի գերիներուն պարագան: Պատերազմին աւարտէն ի վեր, Թեհրանի եւ Պաղտատի միջեւ տակաւին ամբողջական խաղաղութիւն չէ հաստատուած: Իւրաքանչիւրը կը հաւաստէ, որ հազարաւոր բանտարկեալներ ունի թշնամի երկիրին մէջ: Իրան միլիառաւոր տոլար կը պահանջէ Իրաքէն, իբրեւ հատուցում պատերազմի վնասներուն:

Սահաֆ ըսաւ, որ երկու երկիրները համաձայնած են շարունակել բանակցութիւնները՝ հասնելու համար խաղաղութեան եւ կապերու վերահաստատման:

«ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄ ՉՈՒՆԻՄ»

ԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻ Ժ. ՇԻՐԱՔ

Յունուարի նախագահ Ժաք Շիրաք Շաբաթ օր յայտնած է, թէ երկրին անգործութեան հարցին լուծում չունի: «Մեծ գումարներ եւ ճիգեր ներդրած ենք անգործութեան դէմ պայքարելու համար, սակայն ցարդ օգտակար որեւէ լուծում չենք գտած», աւելցուցած է ան Պոմպիդիլի մէջ:

Ժ. Շիրաք Վնդկաստան եռօրեայ այցելութեան մը ձեռնարկած է:

Վաղը անգործներու խնբակներ երկրին տարածքին մեծ ցոյցի մը կը պատրաստուին: Անոնց շարժումը սկսած էր 6 շաբաթ առաջ:

Մինչ այդ, Յունուարի Ընկերվարական կուսակցութեան ղեկավարը՝ Յունուար Օլանտ Շաբաթ օր ընդդիմադիր Էր Փէ Էր. կուսակցութիւնը ամբաստանեց՝ կօրաւար Շարլ Տը Կոլի կռնակ դարձնելու յանցանքով, ի նպաստ ազատականութեան:

Վաղը խորհրդարանը ձախակողմեան կառավարութեան անգործութեան դէմ պայքարին ծրագիրին առանցքը հանդիսացող բաժինը պիտի քննարկէ. անիկա կ'առաջադրէ աշխատանքային շաբաթը 39էն 35 ժամերու կրճատել:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՍԵՌԱՅԻՆ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԻՆ

Պ. ՔԼԻՆԹԸՆԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻՆ ՄԱՍԻՆ՝ ԱԿՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ, 25 (ՌՈՅԹԵՐ).- Նախագահ Պիլ Քլինթընի խորհրդականները պատրաստ են Սպիտակ Տան նախկին պաշտօնեայ Մոնիքա Լուինսքին քննադատել, եթէ ան համաձայնի վկայութիւն տալ, թէ նախագահը սեռային յարաբերութիւն ունեցած է իրեն հետ եւ իրմէ պահանջած՝ որ ստէ այս մասին, հաղորդեց «Ուաշինկթըն Փոսթ» երէկ:

Անիկա ըսաւ, որ խորհրդականները կր պատրաստուին Լուինսքիի փաստարանին՝ Ուիլիըմ Կինսպըրկի, եւ անկախ պատախազ Քենըթ Սթարի միջեւ հաւանական համաձայնութեան մր: Նման համաձայնութիւն մր կրնայ անձեռնմխելի դարձնել Լուինսքին որպէսզի պատական հետապնդումի չենթարկուի, եթէ նախագահին հետ իր յարաբերութեանց մասին վկայութիւն տայ: «Փոսթ» յայտնած է, որ Քլինթըն բարեկամներուն խոստովանած է, թէ գպացականօրէն կապուած է Լուինսքիի, սակայն ան չեչտած է, որ անոնց յարաբերութիւնը բնաւ սեռային չէ եղած:

Մինչ Սպիտակ Տուներ երէկ կր սպասէր բանակցութեանց արդիւնքները, որոնք աւելի պիտի տան Լուինսքիի իր յարաբերութեանց մասին խօսելու, դեմոկրատ առնուազն մէկ բարձրաստիճան անձնաւորութիւն մր բացայայտորէն արտայայտուեցաւ հրաժարումի հաւանականութեան մասին:

Մինչ այդ, էն. Պի. Սի ի կողմէ կազմակերպուած հարցախոյզ մր ցոյց տուած է, թէ Քլինթընին ժողովրդականութիւնը նահանջի մէջ է: Ան 15 կէտ կորսնցուցած է անցեալ չարթուրնէ ի վեր, երբ գայթակղութիւնը ծայր տուած էր: Աւելի'ն հարցապնդուողներուն 70 առ հարիւրը րսած է, թէ չի հաւատար, որ նախագահը «միամիտ» եղած է:

Միւս կողմէ, «Նիուսուիք»ի կողմէ կազմակերպուած հարցախոյզի մր արդիւնքներուն համաձայն, ամերիկացիներուն 49 առ հարիւրը Քլինթընի դէմ պատական հետապնդումի եւ անոր պաշտօնազրկումին ի նպաստ արտայայտուած է, եթէ այն ամբաստանութիւնը, թէ ան Լուինսքիէն պահանջած է, որ երդումէ րնելով հանդերձ ստէ, ճիշդ դուրս գայ:

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԻՆ ՄԱՍԻՆ

Քլինթընի Սպիտակ Տան անձնակազմի նախկին պատասխանատու Լէհն Փանեթթա Շարաթ օր յայտնած հարցազրոյցի մր մէջ նախագահին հրաժարումին ակնարկեց: Ան րսաւ, որ գայթակղութիւնը Դեմոկրատ կուսակցութեան համար տագնապ ստեղծած է:

«Եթէ ամբաստանութիւնները ճիշդ դուրս գան եւ նախագահը ստիպուած րլլայ հրաժարելու՝ վնասները մեղմացնելու աշխատանքներ պէտք է կատարուին», յայտնեց ան:

Այս պայմաններուն տակ դեմոկրատներուն համար աւելի լաւ պիտի րլլայ «եթէ կոր նախագահ դառնայ»:

ԱԼՃԵՐԻԱ

ՎԱՅՐԱԳՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԴԷՊՔԵՐ

ԱԼՃԷ, 25 (ՌՈՅԹԵՐ).- Անցնող քանի մր օրուան ընթացքին եօթանասուն հոգի սպաննուած է Այմերիոյ մէջ: Զոհերուն կարգին են 40 գինեայներ եւ 11 գիւղացիներ, հաղորդեցին օրաթերթերը կիրակի օր:

«Լա Թրիպիւն» հաղորդեց, որ մօտաւորապէս 50 իսլամական գինեայներ Ուրբաթ գիշեր յարձակած են Այժէյն 400 քմ. արեւմուտք գտնուող Քայտ Պէն Լարպի գիւղին վրայ, ուր 11 գիւղացիներ սպաննած են: Գինեայները երեք խմբակներով յարձակած են: Առաջին խմբակը բախում ունեցած է հակախոյամական կամաւորներու հետ, երկրորդը սպաննած է 11 գիւղացիները, իսկ երրորդը փակած է գիւղին մուտքերը արգիլելու համար ապահովութեան ուժերուն միջամտութիւնը: Զինեայները ահեւանգած են նաեւ երկու կիներ:

«Ուաթան» օրաթերթը, իր կարգին, հաղորդեց, որ իսլամական գինեայներ անցեալ չարթուան մէկ յարձակած են Շլէֆ չրջանի մէկ գիւղին վրայ, ուր չորս հոգի սպաննած են: Իսկ «Լիպերթէ» հաղորդեց, որ նոյն չրջանին մէկ, Հինգշարթիին Ուրբաթ լուսցող գիշերուան րնթացքին, գինեայներ ուժմր նետած են «Հայրենասիրական» ճակատի մէկ դեկավարին բնակարանին վրայ՝ սպաննելով անոր մէկ տղմիկը եւ վիրաւորելով երկրորդ մր: «Ուաթան» եւ «Լա Թրիպիւն» հաղորդեցին, որ ումրահրումի ուրիշ միջադէպեր ալ պատահած են այլապան չրջաններու մէջ՝ 6 գոհ եւ 26 վիրաւոր պատճառելով:

Միւս կողմէ, ապահովութեան ուժերն ու անոնց միացած կամաւորական խմբակները աւելի քան 20 իսլամական գինեայներ սպաննած են, Շարաթ օր տեղի ունեցած բախումներու րնթացքին: Օրաթերթերուն փոխանցած տեղեկութիւններուն համաձայն, մէկ օր առաջ ալ 12 գինեայներ սպաննուած են եւ 14 ուրիշներ՝ վիրաւորուած:

Այմերիոյ ապահովութեան ուժերը յայտնեցին, որ Շարաթէն կիրակի լուսցող գիշերուան րնթացքին, գինեայներ 20 հոգի սպաննած են արեւմտեան Թիարէթ նահանգին մէջ:

● *ԻՐԱՆի* արտաքին գործոց նախարարը կիրակի օր դժգոհութիւն յայտնեց, որովհետեւ Այմերիոյ իշխանութիւնները կասկածի տակ կ'առնեն Եւրոպական Միութեան եւ Թեհրանի դիպերուն անկեղծութիւնը:

● *ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ* իրաւանց պաշտպան արարական խմբակ մր կոչ ուղղեց Այմերիոյ, որ արտօնութիւն տայ ապգային անկախ խորհուրդի մր՝ քննութիւն րանալու երկիրին տարածքին գործադրուող ջարդերուն չուրջ:

ՀՈՆԿ ՔՈՆԿ

ԹՌՉՈՒՆԻ ԻՆՖԼՈՒԵՆՉԱՆ՝ ՏԱԿԱՒԻՆ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ

ՀՈՆԿ ՔՈՆԿ, 25 (ՌՈՅԹԵՐ).- Հոնկ Քոնկ, որ Փետրուար 7ին վերջ պիտի գայ Չինաստանէն ոչ հաւատար ներգաղթումին դէմ արգելքին, պահպանի ամբողջովին չէ ձերբազատած մահացու «թռչունի ինֆլուենզայէն», որ 6 գոհ իյած է, յայտնեց առողջապահութեան մարզի պատասխանատու Մարկարէթ Չան Կիրակի օր:

Ան բաւ, որ կառավարութիւնը յաղթանակ տարած պիտի րլլայ միայն այն պարագային, երբ այս պարտուան բնթացքին նոր պարագաներ չարձանագրուին:

Չանի հաստատելով, յաւորիկաց 6 ամիսներէն ի վեր տակաւին վտանգաւոր կր մնայ:

ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ ՊԱՏԱՐԱԳԵԼՈՎ

ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿԵՑԷՔ ՔՈՒՊԱՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ

ՊԱՒԱՆԶԵՏ ՊԱՒՊԸ

Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապր երէկ աւարտեց Քուպա կատարած պատմական իր այցելութիւնը: Հնգօրեայ այցելութեան րնթացքին կաթոլիկ եկեղեցւոյ պետր համայնավար երկիրին գանագան չրջաններու մէջ պատրագներ մատուցեց, բազմահազար քուպացիներու ներկայութեամբ:

Երկուշաբթի պատարագր տեղի ունեցաւ մայրաքաղաք Հաւանայի Յեղափոխութեան հրապարակին մէջ, ուր տասնեակ հազարաւոր քուպացիներ հաւաքուեցան լսելու համար պապր: Հրապարակին կեդրոնը րարձրացած էր Զէ կեւարայի արձանը: Բազմահազար ներկաներուն կարգին էր նաեւ Քուպայի նախագահ Ֆիտէլ Քաստրօ, որ այս տարի, առաջին անգամ րլլալով, արձակուրդի իր յայտարարեց Մնունդը, որ 40 տարիէ ի վեր աշխատանքի սովորական օր դարձած էր քուպացիներուն համար.

Երկուշաբթի քարոզին մէջ պապր վերստին պահանջեց քաղաքական բանտարկեալներուն ազատ արձակումը: Հնգօրեայ այցելութեան րնթացքին, պապր քննադատութեան թիրախ դարձուց Քաստրոյի կառավարութիւնը՝ պահանջելով, որ ազատութեան ու արդարութեան մթնոլորտ տիրէ Քուպայի մէջ:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԸՍՏ «Թ. ՏԷՅԼԻ ՆԻՈՒՋ»Ի

ՊԱՊԸ ԸՆԴՈՒՆԱԾ Է ՔՐՏԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապր անցեալ չարթուան րնթացքին ընդունած է «Ափսարի մէջ քրտական խորհրդարանի» կնոջական մէկ յանձնախումբին պատուիրակութիւնը», հաղորդեց «Թըրքիշ Տէյլի Նիուզ» օրաթերթը: Թրքական իշխանութիւնները ապօրինի կր նկատեն Թուրքիոյ սահմաններէն դուրս գործող քրտական այս կազմակերպութիւնը:

Թրքական օրաթերթին համաձայն, պապր րնդունած է քիւրտ կիներու խմբակ մը: Պապր մտիկ րրած է անոնց հարցր, կարեկցութիւն յայտնած է եւ խոստացած է աղօթել Թրքական իշխանութիւններուն ներքեւ տառապող քիւրտ ժողովուրդին համար:

Անգարա ցարդ որեւէ հակադարձութիւն չունեցաւ պապին արտայայտութեան եւ քրտական պատուիրակութիւնը րնդունելուն մասին:

(Ք. Տ. Ն.)

ԿԱՍՊԵԱՆ ՔԱՐԻԲՉԻՆ ԴԷՄ

ՌՈՒՍԻԱ - ՂԱԶԱԽՍՏԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Ռուսիա եւ Ղազախստան մինչեւ Մարտի կէսերը կասպից ծովուն օրինական հանգամանքը ճշդող համաձայնութեան մր նախագիծը պիտի մշակեն քարիւղին եւ անոր այլ հարստութիւններուն չուրջ րանավէճերուն վերջ տալու համար:

Ռուսիոյ եւ Ղազախստանի նախագահները՝ Պորիս Ելծին եւ Նուրսուլթան Նազարպաեւ Շարաթ օր միացեալ հաղորդագրութեան մր մէջ րսին, թէ այդ նախագիծը պիտի քննարկուի կասպից ծովը եզերող 5 երկիրներու դեկավարներուն կողմէ:

Ռուսիա, Ղազախստան, Ազրպէյճան, Թուրքմենիստան եւ Իրան կ'ուզեն կասպեան քարիւղի, կազի եւ իւաւարի ու այլ հարստութեանց իրենց չահարաժիններ ունենալ: Շրջանին հանգամանքին չուրջ ծայր տուած րանավէճերը հեռու կր պահեն կարգ մր չահարկուներ, որոնք կր գտուչանան մեծ ծրագիրներու ձեռնարկելէ:

ԲՈՂՈՔԻ ՅՈՅՑ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԱՐԱ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Թուրքիոյ մայրաքաղաքին մէջ հանրային սպասարկութեանց տասնեակ հազարաւոր աշխատաւորներ Շարաթ օր գոյց մր կատարեցին՝ գործադուլի համար օրինական արտօնութիւն պահանջելով:

Սենտիքալական դեկավարներ կոչ ուղղեցին վարչապետ Մեսուտ Եըլմազի կառավարութեան, որպէսզի աշխատաւորներու իրաւունքներուն գծով խորհրդարանական օրինագիծ մր փոփոխութեան ենթարկուի: Անիկա կ'արգիլէ գործադուլները:

Անցեալ ամիս աշխատաւորները երկրին տարածքին ապօրինի գործադուլներու դիմած էին՝ իրենց պահանջները ներկայացնելով կառավարութեան:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԵԼՃԻՈՒՄ.- Հիւսիսային Իրլանտայի մէկ բոսքի կարողիկ վարդապետ մր սպանուեցաւ Շաբաթ օր:

ՄՈՍԿՈՒԱ.- Ռուս բժիշկներ 64 տարեկան կնոջ մր փորէն վիրաբուժական փոքր աքցան մր հանած են՝ անոր հոն մոռցուելէն 25 տարի ետք:

ԼԱՀՈՐ.- Փաքիստանեան Փունճապ նահանգին մէկ ականաւոր *օրագիրի* մր պայթումին պատճառով 20 հոգի վիրաւորուած է:

ՊՈԿՈԹԱ.- Քոլոմպիոյ իշխանութիւնները մարքսիստ ըմբոստներ ամբաստանեցին՝ րսելով, որ անոնք Ուրբաթ օր առնուազն 11 գիւղացիներ սպաննած են երկրին կեդրոնական եւ հիւսիսարեւելեան չրջաններուն մէջ:

ՇԻԼԱՔՈՐԹԱ.- Ինատոնեզիոյ Պորնէօ կղզիին մէկ տան տուած են իրդեհներ՝ երաշտին պատճառով:

ՔՈԼՈՄԲՈ.- Սրի Լանքայի Թամիլ ընդդիմադիրներուն խմբակ մր անձնասպանական գործողութիւն մր կատարեց կիրակի օր, երբ ականուած բեռնատարով մը խորտակեց պուտայական տաճարի մր չուրջ հաստատած անցարգելները: Բեռնատարը պայթեցաւ տաճարին դիմաց: Գործողութիւնը խլեց 12 գոհ եւ 23 վիրաւորներ, յայտնեցին ապահովութեան ուժերը:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. 258526 - 260115 - 583026 ՊՈՒՐՕ ՀԱՄՈՒՏ
AZTAG TEL. 258526 - 260115 - 583026 E. MAIL : aztag@inco.com.lb FAX : 258529 P.O.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD
ازتاگ : هاتف : ٢٥٨٥٢٦ - ٢٦٠١١٥ - ٥٨٣٠٢٦ فاكس : ٢٥٨٥٢٩ ص.ب. : ٨٠٨٦٠ برج حمّود